15 (2021-2022) – Nr. 6-B
ingediend op 7 december 2021 (2021-2022)

Verslag

namens de Commissie voor Brussel
en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn
uitgebracht door Sofie Joosen, Karl Vanlouwe
en Inez De Coninck
aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2022

Documenten in het dossier:

15	(2021-2022)	– Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen – Nr. 2 t.e.m. 5: Amendementen – Nr. 6-A: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie
14	(2021-2022)	– Nr. 1: Ontwerp van decreet – Nr. 2: Amendementen
13	(2021-2022)	– Nr. 1: Algemene toelichting
13-H, K, U	(2021-2022)	– Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichtingen
12-A	(2020-2021)	– Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen over de begroting
16	(2021-2022)	– Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de begroting
21	(2021-2022)	– Nr. 1: Meerjarenraming
986	(2021-2022)	– Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet

verzendcode: BEG

Vlaams Parlement

Samenstelling van de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Els Ampe.

Vaste leden:
Allessia Claes, Inez De Coninck, Sofie Joosen, Annabel Tavernier, Karl Vanlouwe;
Jan Laeremans, Klaas Slootmans, Els Sterckx;
Bart Dochy, Peter Van Rompuy;
Els Ampe, Gwenny De Vroe;
Stijn Bex, An Moerenhout;
Katia Segers.

Plaatsvervangers:
Arnout Coel, Piet De Bruyn, Lorin Parys, Axel Ronse, Nadia Sminate;
Filip Brusselmans, Carmen Ryheul, Suzy Wouters;
Karin Brouwers, Katrien Partyka;
Stephanie D'Hose, Maurits Vande Reyde;
Meyrem Almaci, Chris Steenwegen;
Ludwig Vandenhove.

INHOUD

I. Dierenwelzijn 4
1. Eindrapport VBH Omgeving (Dierenwelzijn) 4
1.1. Toelichting door Raf Bormans, begrotingscoördinator beleidsdomein Omgeving 4
1.2. Vragenronde 7
2. Algemene uitgavenbegroting en BBT Dierenwelzijn 2022 8
2.1. Toelichting door Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand 8
2.2. Bespreking 9
2.3. Indicatieve stemming 14
II. Brussel 14
1. Eindrapport VBH Brussel 14
1.1. Toelichting door Jeroen Windey, administrateur-generaal van het Agentschap Binnenlands Bestuur 14
1.2. Vragenronde 16
2. Algemene uitgavenbegroting en BBT Brussel 2022 17
2.1. Toelichting door Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media 17
2.2. Bespreking 24
2.3. Indicatieve stemming 34
III. Vlaamse Rand 34
1. Eindrapport VBH Vlaamse Rand 34
1.1. Toelichting door Jeroen Windey, administrateur-generaal van het Agentschap Binnenlands Bestuur 34
1.2. Vragenronde 37
2. Algemene uitgavenbegroting en BBT Vlaamse Rand 2022 37
2.1. Toelichting door Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport 37
2.2. Bespreking 41
2.3. Indicatieve stemming 51
Gebruikte afkortingen 52
Bijlagen: zie dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn besprak het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2022 op 10, 17 en 24 november 2021.

(Deze vergaderingen werden als videoconferentie georganiseerd.)

Samen met de algemene uitgavenbegroting werden ook de BBT's besproken:
- beleids- en begrotingstoelichting Dierenwelzijn, begroting 2022 (*Parl.St.* Vl.Parl. 2021-22, nr. 13-H/1);
- beleids- en begrotingstoelichting Brussel, begroting 2022 (*Parl.St.* Vl.Parl. 2021-22, nr. 13-U/1);
- beleids- en begrotingstoelichting Vlaamse Rand, begroting 2022 (*Parl.St.* Vl.Parl. 2021-22, nr. 13-K/1).

Ook het ontwerp van programmadecreet bij de begroting 2022 (*Parl.St*. Vl.Parl. 2021-2022, nr. 986/1), hoofdstuk 3. Omgeving, afdeling 6. Aanpassing decretaal werkingskader Dierenwelzijnsfonds, werd samen met de algemene uitgavenbegroting behandeld (verslag: zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2021-2022, nr. 986/4).

De commissie had ook beslist om de eindrapporten voor de beleidsdomeinen Dierenwelzijn, Brussel en de Vlaamse Rand in het kader van de Vlaamse Brede Heroverweging (zie bijlagen 1, 2 en 3), te bespreken tijdens de begrotingsbesprekingen. Voor de Vlaamse Rand werden er op voorhand schriftelijk technische vragen bij de desbetreffende administratie ingediend. Deze vragen en antwoorden zijn respectievelijk als bijlagen 4 en 5 bij het verslag gevoegd.

Op 10 november 2021 kwam Dierenwelzijn aan bod, bevoegdheid van Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand. Verslaggever was Sofie Joosen.

Op 17 november 2021 kwam Brussel aan bod, bevoegdheid van Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media. Verslaggever was Karl Vanlouwe.

Op 24 november 2021 kwam de Vlaamse Rand aan bod, bevoegdheid van Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand. Verslaggever was Inez De Coninck.

Alle bijlagen zijn te vinden op de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Dierenwelzijn

1. Eindrapport VBH Omgeving (Dierenwelzijn)

1.1. Toelichting door Raf Bormans, begrotingscoördinator beleidsdomein Omgeving

1.1.1. Algemeen VBH

Raf Bormans verduidelijkt dat het bevoegdheidsdomein Dierenwelzijn deel uitmaakt van het eindrapport VBH Omgeving. De trekkers voor het beleidsdomein Omgeving waren Françoise Vermeersch vanuit beleidsperspectief, en hijzelf vanuit begrotingsperspectief. Ze hadden de steun van een projectgroep van alle leidend ambtenaren binnen het beleidsdomein Omgeving. Het eindrapport wordt gedragen door alle leden van de projectgroep, waar ook de inspecteur van Financiën, Paul

Van Sprundel, en Peter Van den Neucker, afdelingshoofd Financiën en Begroting (Departement Financiën en Begroting), toe behoorden.

De mededeling van de Vlaamse Regering van 7 januari 2021 was het startschot voor de VBH, die een aantal onderzoeksvragen oplegde aan de administraties. Wat is de doeltreffendheid van de huidige regelgeving? Wat zijn best practices in het buitenland betreffende grootte en soort van uitgaven en inkomsten? Wat is de optimale bevoegdheidsverdeling tussen overheden en de private sector? Ziet de administratie pistes voor minder bureaucratie en overhead? Zijn er mogelijke besparingsvarianten aan de uitgavenzijde, met waar relevant een analyse van de kostendekkingsgraden? Ziet de administratie topics voor een diepgaande spending review? Het is een ambtelijke oefening geworden; er was geen betrokkenheid van de bevoegde kabinetten. Dat maakt dat niet alle voorgestelde maatregelen politiek gedekt zijn. Het was de bedoeling een menukaart aan te reiken waaruit het politieke niveau voorstellen kan kiezen voor de nabije of verdere toekomst.

De administratie is in januari 2021 begonnen en heeft het project afgerond in juli 2021. Ondanks de zeer strakke timing werd een gedegen rapport afgeleverd.

Op basis van een flexibele vorm van het paretoprincipe (80/20-regel) werden binnen het bevoegdheidsdomein Omgeving een aantal keuzes gemaakt. Op die manier is men tot een analyse gekomen van 95 procent van alle beleidsuitgaven. Wat werd niet meegenomen? De apparaatskredieten (lonen van de ambtenaren bijvoorbeeld, niet in deze fase), onderzoek (wegens een parallel lopende evaluatie) en IT (wegens de complexiteit en de beperkte tijd). Alle onderzoeksthema's werden doorlopen, waarvan Dierenwelzijn er een was.

De doelstellingen specifiek voor deze projectgroep waren:
- het in beeld brengen van varianten in de richting van meer doeltreffendheid en efficiëntie van het omgevingsbeleid;
- het aanbieden van structurele besparingsmogelijkheden en het detecteren van noden (vooral binnen Energie, Ruimtelijke Ordening, Water en Natuur waar achterstand is inzake internationaal bindende engagementen);
- het detecteren van topics waar een diepgaande spending review aan te bevelen is;
- het opbouwen van een domeinbrede systematiek voor beleidsevaluaties en uitgaventoetsingen.

Om structuur te houden binnen de oefening werd gewerkt op basis van vijf metaprincipes. Voor Dierenwelzijn zijn er twee relevant: 'Voor wat, hoort wat' en 'De vervuiler, gebruiker, verstoorder betaalt'.

Voor Omgeving heeft de projectgroep in totaal 48 maatregelen voorgesteld, aan de uitgaven- en de inkomstenzijde. Er zijn drie soorten voorstellen: quick wins (drie voor Dierenwelzijn), structurele hervormingen (waarvoor bijkomend onderzoek en gesprekken met de betrokkenen nodig zijn) en zestien potentievolle onderzoekslijnen. Die laatste betreffen structurele hervormingen over beleidsvelden en agentschappen heen en het naar hefbomen zoeken om elkaars beleid te versterken. Vooral voor Omgeving – klimaat in het bijzonder – is het belangrijk dat dat thema in alle beleidsaspecten van de Vlaamse overheid ondersteund wordt. Zo kan elke euro die in Vlaanderen wordt uitgegeven meerdere doelen ondersteunen.

Op de potentievolle onderzoekslijn voor Dierenwelzijn komt de spreker verder terug.

De projectgroep concludeert dat er voldoende quick wins en structurele hervormingen gevonden werden om een antwoord te geven op de vraag naar besparingsvarianten, zelfs tot min 10 en 14 procent. Quick wins zijn echter geen easy wins.

De concretisering van alle voorgestelde maatregelen vereisen politieke moed. Zonder politieke keuzes bedraagt het besparingspotentieel 0 euro.

Daarmee is nog geen antwoord gegeven op het behalen van doelstellingen en bindende internationale engagementen. De potentievolle onderzoekslijnen zijn verder te verkennen en te concretiseren. Investeringen in die thema's hebben een besparingspotentieel op lange termijn en dragen bij tot het efficiënter en effectiever halen van de doelstellingen. De projectgroep vraagt zelfs om verder te besparen zodat de zo vrijgemaakte middelen geherinvesteerd kunnen worden voor het halen van doelstellingen waar Vlaanderen zich toe verbonden heeft.

1.1.2. Dierenwelzijn

Volgens het metaprincipe Voor wat hoort wat moet wie middelen ontvangt van de overheid daar iets tegenoverstellen. De eerste maatregel die de projectgroep voorstelt is het op punt stellen van het werkingsbudget voor de inspecties rond Dierenwelzijn in de slachthuizen. Er is een potentieel van een half miljoen euro gedetecteerd op basis van de momenteel vastgestelde inspectiefrequenties. Een andere maatregel is het afromen van het subsidiebudget voor de asielen. Daar zit een potentieel van een kwart miljoen euro.

Voor het principe De gebruiker betaalt werd een mogelijke piste naar voren geschoven tot invoering van retributie op de controles door externe dierenartsen in de slachthuizen. Nu wordt 1,3 miljoen euro van die kosten door de overheid gedragen, terwijl het slachthuis een retributie opgelegd zou kunnen krijgen om die kosten te dekken.

Raf Bormans verduidelijkt de voorgestelde maatregel over het op punt zetten van het werkingsbudget van inspecties van het dierenwelzijn in slachthuizen. Vanaf de begrotingsopmaak 2022 wordt daarvoor een budget van 2,5 miljoen euro uitgetrokken. Er is een systeem opgezet van controles van drie uur per dag in de slachthuizen. Op kruissnelheid komt men aan een budget van 1,3 miljoen euro. Ook na de evaluatie van deze frequentie zou er een potentiële besparing mogelijk zijn. Hoe meer controles men wil, hoe meer middelen men daar echter moet voor uittrekken; dat is een zuivere politieke keuze.

Een tweede maatregel is het op punt zetten van het subsidiebudget voor de asielen. Er is in een recurrent budget voorzien van ongeveer 1,8 miljoen euro. Op basis van de huidige informatie zit men op kruissnelheid op 1,2 miljoen euro. Er is wel een onbekende factor: op dit budget worden ook de kosten voor inbeslagnames aangerekend. Het voorbije jaar lagen die wat lager: 100.000 euro. De kosten voor deze externe factor kunnen dus variëren. De projectgroep meent te kunnen concluderen dat hier een besparing van 250.000 euro gehaald kan worden. De mate van ondersteuning van de asielen is natuurlijk een politieke keuze.

Maatregel 39, de invoering van een retributie op de controles door externe dierenartsen in slachthuizen, wordt voorgesteld naar analogie met de retributie doorgerekend door het FAVV ten aanzien van de slachthuizen voor inspectietaken. Vlaanderen zou ook de kosten die het in het kader van inspectie van het dierenwelzijn maakt, kunnen doorrekenen aan de slachthuizen. Dat zou neerkomen op een bedrag van 1,3 miljoen euro, ongeveer 20.000 euro per jaar per slachthuis. Men zou ook voor een gedeeltelijke retributie kunnen kiezen. Dierenwelzijn heeft nooit deel uitgemaakt van de taken die door het FAVV werden doorgerekend voor de regionalisering van Dierenwelzijn. Deze kosten voor Dierenwelzijn zouden dus zeker niet dubbel gerekend worden.

Wat de potentievolle onderzoekslijnen betreft is voor Dierenwelzijn het verhogen van inkomsten via retributies van toepassing. Een aantal pistes kunnen onderzocht

worden. Via retributie kunnen de kosten afgewenteld worden op de actor die de kosten veroorzaakt. Op die manier kan het gedrag van de actor beïnvloed worden. De actor wordt ervan bewust dat zijn gedrag bepaalde kosten genereert. Doorheen het hele rapport van de Vlaamse Brede Heroverweging worden vrij veel dergelijke maatregelen geformuleerd. De bedoeling is te voorkomen dat er nog veel kosten worden doorgerekend naar de toekomstige maatschappij. Men moet verantwoording afleggen voor zijn (verbruiks)gedrag.

België is het enige land waar het vergunnen en certificeren van het vervoer van dieren en veevoeder gratis is. Het is zeker verdedigbaar dat men daarvoor een retributie zou invoeren. Via gevarieerde tarieven kan het beleid de richting aangeven naar het gewenste type vervoer. Budgettair gaat het niet om een potentieel groot bedrag maar men kan er zijn beleid richting mee geven. Dat zou onderzocht kunnen worden.

Men zou ook de retributie voor de erkenningsaanvragen op punt kunnen stellen. Zit de bestaande retributie nog wel op het juiste niveau? Daar is echter niet de grote budgettaire winst te vinden. Men kan ook een retributie overwegen voor hercontroles, voor personen die reeds veroordeeld zijn geweest, naar analogie met de werkwijze van het FAVV. Dat is zeker te verdedigen vanuit de optiek dat de gebruiker, vervuiler betaalt.

Nu ligt de bal in het kamp van de Vlaamse Regering. Hoe wil men verder gaan met de VBH? Raf Bormans denkt dat er ook voor het Vlaams Parlement een rol is weggelegd in de opvolging. Het is een beloftevolle piste. Hijzelf heeft het project als zeer nuttig ervaren. Met meer tijd en met steun van de politiek is het zinvol om alle potentievolle onderzoekslijnen met alle betrokken actoren te bekijken, verder te benchmarken en voorgestelde spending reviews uit te rollen. Voor Dierenwelzijn waren er geen voorstellen voor benchmark of spending reviews. De administratie staat open voor feedback.

1.2. Vragenronde

1.2.1. Sofie Joosen

Sofie Joosen beaamt dat er ondanks het korte tijdsbestek een degelijk rapport werd afgeleverd. De politiek moet hiermee verder aan de slag. Bij een aantal winsten is er sprake van retributies. Ze haalt het voorbeeld aan van de vergunningen en de certificaten voor het vervoer van dieren. Er wordt daarbij de kanttekening gemaakt dat het om een zeer laag aantal vergunningen gaat. Het innen van een retributie brengt natuurlijk ook administratieve kosten met zich mee. Het lid vraagt zich af of in die overwegingen rekening gehouden werd met die administratieve kosten. Werd dus niet alleen de inkomsten- maar ook de uitgavenzijde bekeken van een dergelijke retributie?

1.2.2. Stijn Bex

Stijn Bex sluit zich daarbij aan. Voor het vervoer van dieren en veevoeder is het sop misschien minder de kool waard, maar hoe zit het met de retributie op de controle in de slachthuizen? Hoeveel zou het innen van een dergelijke retributie kosten? Kan men de prijs daarvan in de retributie opnemen? In het algemeen vindt hij het eindrapport over de VBH een zeer nuttige oefening waarmee de politiek verder aan de slag moet gaan.

1.2.3. Antwoord van Raf Bormans

Raf Bormans beaamt dat de kosten voor het innen van de retributie doorgerekend kunnen worden in de retributie. Bij de controles in de slachthuizen gaat het om

een behoorlijk groot bedrag; het sop is daar de kool waard. De administratieve kosten werden niet in detail in dit rapport meegenomen. Er moet steeds de afweging gemaakt worden of het de moeite is om die oefening te starten, zeker omdat de dienst Dierenwelzijn al regelmatig versterking nodig heeft gehad om al het werk gedaan te krijgen. De voorgestelde piste is dan ook een onderzoekpiste waarvoor nog niet alle blokjes zijn bijeengebracht. Die kosten moeten nog in kaart gebracht worden.

2. Algemene uitgavenbegroting en BBT Dierenwelzijn 2022

2.1. Toelichting door Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

De beleidsmiddelen voor Dierenwelzijn zijn afgerond verachtvoudigd sinds Vlaanderen daarvoor bevoegd werd in 2014, namelijk van 807.000 euro (BO 2015) naar bijna 6,5 miljoen euro. Dat staat los van de personeelskredieten die ondergebracht zijn bij de apparaatskredieten van het Departement Omgeving.

Dat is de reden waarom er bij de begrotingsopmaak 2022, net als bij de laatste begrotingsaanpassing, een kleine daling is van 369.000 euro aan beleidskredieten. Sinds dit najaar wordt de dienst Dierenwelzijn gevoelig versterkt, met 11 bijkomende vte. Deze personeelskosten komen in 2022 op kruissnelheid.

De beleidsmiddelen voor Dierenwelzijn verschuiven daartoe naar de apparaatskredieten van Departement Omgeving. Het betreft dus een visuele verlaging binnen het begrotingsprogramma van Dierenwelzijn, maar feitelijk gaat er geen euro minder naar het Dierenwelzijnsbeleid. Er gaan meer middelen naar de inzet van inspecteurs. In vergelijking met de start wordt daarmee het aantal inspecteurs verdrievoudigd, tegen de trend in van de vermindering van het aantal ambtenaren elders.

Daarnaast nemen de betaalmiddelen gevoelig toe. Dit past in de budgettaire inschatting aan uitbetalingen voor het uitdoven van de nertskwekerijen en de foie-grasproducent. Daarvoor trok de minister reeds eerder 10 miljoen euro aan beleidskredieten uit. In 2022 voorziet hij in een eerste schijf aan uitbetalingen aan bedrijven die stoppen ten belope van 6 miljoen euro. Afhankelijk van de vooruitgang van die dossiers zal dat bedrag bij de begrotingsaanpassing terug ingeschat worden. Dit is de resultante van de belofte om tegen 2023 geen nertskwekerijen en foie-grasproducent meer zijn in Vlaanderen.

De middelen voor Dierenwelzijnsbeleid zijn terug te vinden onder drie begrotingsposten.

Op het begrotingsartikel QB0-1QFD2MA-WT worden de uitgaven ondergebracht voor studies en wetenschappelijk onderzoek inzake dierenwelzijn, deels engagementen uit het verleden en deels nieuwe studies. Tevens wordt de bijdrage van het Vlaamse Gewest in het kader van het FAVV-protocol aangerekend op dit artikel. Het is op ook dit artikel dat vanaf 2018 jaarlijks bijkomende middelen ingeschreven worden voor de versterkte inspectie op slachthuizen en sinds de start van deze legislatuur ook extra middelen voor de ondersteuning van dierenasielen.

Daarnaast is er het Dierenwelzijnsfonds dat in 2015 werd opgericht. Bij de begrotingsaanpassing 2021 werden de inkomsten en uitgaven voor dit begrotingsfonds ingeschat op 756.000 euro en voor 2022 blijft dat zo (QB0-1QFD4MB-WT). Dit is constant beleid ten opzichte van vorige jaren.

Tot slot is er ook nog een zogeheten internestroomartikel naar de VLM (QB0-1QFD2MY-IS). In 2020 werd, na een herverdeling buiten de begrotingsronde, 255.000 euro vastgelegd om de werkingsmiddelen te betalen die de VLM aanrekent voor de uitvoering van de taken, vermeld in de samenwerkingsovereenkomst houdende afspraken ter uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de vergoeding bij de bedrijfsstopzetting en de bedrijfsreconversie van de pelsdierhouderijen en de eenden- of ganzenhouderijen (via de landcommissies). In 2022 zal nog een deel van die 255.000 euro overgemaakt worden aan de VLM.

2.2. Bespreking

2.2.1. Els Sterckx

Els Sterckx wil het vooreerst hebben over de impact van de Vlaamse handhavingsplannen van Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, op de inspectie Dierenwelzijn. In haar begrotings- en beleidstoelichting (*Parl.St.* Vl.Parl. 2021-22, nr. 13-L/1) stelt de minister dat zij komaf wil maken met de versnippering van de Vlaamse handhavingsbevoegdheden binnen de verschillende Vlaamse administraties. Zo zal zij op 1 januari 2022 het startschot geven voor het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving binnen het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken waarin zij het algemene handhavingsbeleid wil samenbrengen. Hoe verhouden die handhavingsplannen van minister Zuhal Demir zich ten opzichte van het handhavingsbeleid van Dierenwelzijn? In welke mate zullen die plannen zich op budgettair vlak vertalen en welke invloed hebben ze op de begroting Dierenwelzijn zoals die nu voorligt? In welke mate zal personeel binnen de inspectie Dierenwelzijn al dan niet op vrijwillige basis moeten overvloeien naar de cel Algemeen Handhavingsbeleid van het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving?

In de beleids- en begrotingstoelichting Dierenwelzijn, begroting 2022, wordt de uitwerking van een Vlaamse Codex Dierenwelzijn in het vooruitzicht gesteld (pagina 7). Die nieuwe codex zal gebaseerd zijn op bestaande ervaringen, buitenlandse regelgeving en nieuwe inzichten. In welke fase bevindt dit project zich? Welke instantie werd belast met het opstellen van de codex, een extern (advocaten)bureau of de eigen administratie? Zijn de kosten voor het opstellen van de codex reeds opgenomen in de begroting en op hoeveel worden ze geraamd? Wanneer zal het ontwerp van Dierenwelzijnscodex ten laatste worden ingediend in het Vlaams Parlement, nog tijdens deze zittingsperiode of wordt het een langetermijnproject zonder richtdatum?

De minister kondigt in de beleids- en begrotingstoelichting aan het toezicht op en de transparantie van de handel in honden afkomstig uit het buitenland, te verhogen. Waarom wil de minister geen algemeen verbod invoeren op de aanvoer van buitenlandse honden afkomstig uit vooral Oost-Europese broodfokkerijen die voor onnoemelijk veel puppyleed zorgen? Zijn collega in de Waalse Regering is van plan een dergelijk verbod in te voeren. Werd deze doelstelling reeds doorgesproken met collega-minister en partijgenoot Zuhal Demir nu zij via het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving een sturende greep wil op het Vlaamse inspectie- en handhavingsbeleid? Welke vorm zullen het verhoogde toezicht en de verhoogde transparantie concreet aannemen, en in welke mensen en middelen wordt daarvoor (budgettair) voorzien? De minister geeft al enkele jaren aan samen te werken met overheden van andere Europese lidstaten. Wat is daar de stand van zaken? Is er al een akkoord met die overheden? Zo niet, wanneer wel?

Voor de dierenwelzijnscontroles in slachthuizen wordt blijkbaar meer en meer een beroep gedaan op externe dierenartsen waardoor in vrijwel alle slachthuizen elke slachtdag een dierenarts aangestuurd door de dienst Dierenwelzijn, gedurende drie uur aanwezig is. Wanneer men echter een beroep doet op externe dierenartsen in plaats van op eigen onafhankelijke dierenartsen-ambtenaren, loeren integriteits-

conflicten en belangenvermenging om de hoek. Wat is de huidige budgettaire impact van deze externe dierenartsen, en wat zou de budgettaire impact zijn indien men altijd een beroep zou doen op eigen onafhankelijke dierenartsen-ambtenaren? Welke integriteitscontroles en -procedures voorziet de minister om belangenvermenging te voorkomen bij de externe dierenartsen?

Wat is de stand van zaken van het welzijnslabel voor producten van dierlijke oorsprong? Hoever staat het met het aan banden leggen van de handel in producten bestemd voor dieren die daarvoor niet geschikt zijn? Is er reeds overleg geweest tussen de minister en z'n federale collega's?

Momenteel beschikt de dienst Dierenwelzijn over 31 voltijdse krachten. Er komen 11 voltijdse krachten bij zodat de dienst op 42 voltijdse krachten komt. In de BBT geeft de minister aan dat de 11 bijkomende krachten extra inspecteurs, dierenartsen, controleurs, beleidsmedewerkers en administratieve ondersteuners betreffen. In zijn mondelinge toelichting geeft de minister aan dat het om inspecteurs gaat. Worden er nog extra budgetten uitgetrokken om ook die andere extra krachten aan te werven?

Voor de stopzetting van de nertsenhouderijen was in 10 miljoen euro voorzien; nu wordt in 12 miljoen euro voorzien. Kan de minister toelichten waarom er 2 miljoen euro extra wordt uitgetrokken? Heeft dat te maken met de toenemende immobilieprijzen?

De minister wil nieuwe leden in de Vlaamse Dierentuincommissie benoemen. Hij geeft niet aan welke procedure daarvoor gevolgd zal worden. Kan dat eventueel via een openbare sollicitatie, zoals in Wallonië gebeurt?

Het budget voor het Dierenwelzijnsfonds bedroeg in 2020 756.000 euro, in 2022 is dat hetzelfde gebleven. Nochtans waren er 69 procent meer inbeslagnames, 33 procent meer meldingen van dierenmishandeling of dierenverwaarlozing en 113 procent meer controles. Hoe kan het budget dan hetzelfde blijven? Hoeveel zaken lopen er momenteel over dierenverwaarlozing of -mishandeling bij de rechtbank? Waar komen de inkomsten vandaan? Het lid vraagt een overzicht van de inkomsten volgens herkomst: schenkingen, sponsering, inningen en betalingen door eigenaars van inbeslaggenomen dieren.

2.2.2. Sofie Joosen

Sofie Joosen merkt op dat het budget voor de compensatievergoedingen voor de pelsdierkwekerijen en de foie-grasproducent overgedragen wordt naar 2022 en verhoogd is. Ze informeert naar het verdere verloop in 2022.

Wat zal de Vlaamse Regering verder ondernemen met de voorstellen in het eindrapport VBH Omgeving voor Dierenwelzijn en volgens welke timing? Heeft de minister daar interessante pistes opgemerkt?

2.2.3. Stijn Bex

Stijn Bex looft de minister omdat de dienst Dierenwelzijn een volwaardige afdeling wordt met 11 extra medewerkers. Zullen de extra aanwervingen voldoen om de toegenomen klachten op te vangen?

Hoeveel van de 57 dierenartsen voor controle in de slachthuizen worden ingezet voor dierenwelzijn? Die dierenartsen worden ingezet in het kader van het protocol van het FAVV. In welke mate is men er zeker van dat dierenwelzijn de prioriteit krijgt?

In het eindrapport VBH Omgeving is een voorstel opgenomen om een retributie op controles in de slachthuizen door te voeren. Volgens de ramingen zou dat 1,3 miljoen euro opleveren, wat een serieuze slok op de borrel scheelt voor het budget Dierenwelzijn. Die middelen zouden ook elders ingezet kunnen worden. Staat de minister positief tegenover een dergelijke retributie?

Voor wanneer wordt de Codex Dierenwelzijn verwacht? Wordt het Vlaams Parlement vooraf betrokken? Wordt er afgestemd op de regelgeving in de meest vooruitstrevende landen zoals Scandinavië en Nederland, en ook in Wallonië?

Kan de minister een timing geven voor een het uitdoofbeleid voor de onverdoofde castratie van biggen? En voor het streven naar een uitfasering van kooisystemen voor het houden van pluimvee? Verschillende warenhuizen spelen daar reeds op in. Het is nu aan de overheid om dit te veralgemenen. Past dit in een langetermijnvisie waarbij gekozen wordt voor minder dieren en meer bewegingsruimte en vrije uitloop? Kan de minister een stand van zaken geven voor het uitdoofbeleid voor het houden van dolfijnen in gevangenschap? Wanneer wordt de studie verwacht en wanneer verwacht de minister daar maatregelen aan te kunnen koppelen?

Stijn Bex juicht toe dat de minister verschillende rondetafelgesprekken over dierproeven wil organiseren met alle stakeholders, zoals GAIA voorstelt. Wanneer wordt dit voornemen concreet en welke stakeholders worden samengebracht?

Over het dierenwelzijnslabel voor producten van dierlijke oorsprong vraagt het lid aan welke producten de minister denkt. Wie zal de toekenning en de controle opvolgen? Zal er worden samengewerkt met buitenlandse of anderstalige keurmerken?

2.2.4. Ludwig Vandenhove

Ludwig Vandenhove sluit zich aan bij de vraag over de timing voor de Codex Dierenwelzijn en de betrokkenheid van het Vlaams Parlement daarbij.

Het eindrapport VBH Omgeving stelt een potentiële besparing voor van 250.000 euro door het op punt stellen van het subsidiebudget voor asielen. Ludwig Vandenhove zou het sterk betreuren als de subsidiëring voor asielen, die pas vorig jaar gestart is, teruggeschroefd zou worden. Wat is de visie van de minister op dit voorstel van de administratie? Moet er wel bespaard worden? Hij is tevreden met de toename van het budget voor Dierenwelzijn.

2.2.5. Antwoord van minister Ben Weyts

Minister *Ben Weyts* antwoordt dat de dienst Dierenwelzijn niet wordt ingekanteld in het Agentschap Handhaving en Justitie. De dienst wordt versterkt tot 42 vte en wordt ook een echte afdeling. De minister wil de door de dienst opgebouwde expertise koesteren en onder zijn bevoegdheid houden.

Het is de bedoeling om de Codex Dierenwelzijn te voltooien in deze regeerperiode. Meester Jean-François De Bock begeleidt de totstandkoming ervan. De oplevering van die werkzaamheden wordt de komende maanden verwacht. De minister hoopt dat hij volgend jaar met een ontwerp van decreet naar het parlement kan komen.

In de vorige regeerperiode zijn regelmatig wantoestanden in bepaalde slachthuizen aan het licht gekomen. De dierenartsen met opdracht (DMO's) werken eigenlijk voor het FAVV. Vlaanderen heeft met het FAVV een protocol afgesloten waarin bepaald is dat die DMO's niet alleen voor het FAVV taken zouden uitvoeren maar ook een oogje in het zeil zouden houden op dierenwelzijn. De mazen in het net bleven echter te groot. Daarom heeft de minister een eigen systeem van inspec-

teurs opgestart, ook DMO's, op contractuele basis en via ministerieel besluit aangewezen. Het gaat dus niet om ambtenaren. Vanzelfsprekend wordt toegekeken op hun onafhankelijkheid. Vermits het geen ambtenaren zijn, zijn ze niet bevoegd om processen-verbaal uit te schrijven. Ze hebben wel een signaalfunctie ten aanzien van de dienst Dierenwelzijn die dan wel kan optreden.

Als men de concurrentiepositie van de slachthuizen niet wil ondergraven door bijkomende retributies, is er volgens de minister een alternatief: als de retributie van het FAVV daalt, kan Vlaanderen het verschil invullen. Anders legt men een extra financiële last op aan de sector die dan allicht wordt doorgerekend aan de consument en die de concurrentiepositie van de sector in het gedrang brengt.

De elf bijkomende personeelsleden zijn voornamelijk inspecteurs, maar ook administratief medewerkers. Het gaat om drie inspecteurs, drie controleurs, twee beleidsmedewerkers ter ondersteuning van de inzet van externe dierenartsen voor slachthuiscontroles en het algemene beleid in de sectoren van de gezelschapsdieren, proefdieren en exotische dieren, drie administratieve ondersteuners ter ondersteuning van de inzet van externe dierenartsen voor slachthuiscontroles, van de eigen inspecteurs en controleurs en van de beleidsmedewerkers.

De inkomsten voor het Dierenwelzijnsfonds zijn voorzichtig begroot. Er worden inderdaad meer controles uitgevoerd en meer overtredingen vastgesteld, wat meer inkomsten genereert. Het effect daarvan laat zich echter met vertraging voelen. Er wordt voorzichtigheidshalve van uitgegaan dat de inkomsten gelijk blijven. De hoofdmoot bestaat uit de inkomsten via DogID, die als constant ingeschat worden. Er is geen reden om te denken dat er meer honden ingeschreven zullen worden dan voorheen.

Er zijn al schenkingen gebeurd, waaronder een zeer grote schenking. Het lid kan de details daarvan opvragen.

Wat de import van honden betreft wordt constructief samengewerkt met de Oost-Europese partners. Momenteel wordt intensief overlegd met Hongarije over afspraken die verder gaan dan die met de andere partnerlanden Tsjechië en Slovakije. Met Hongarije worden afspraken gemaakt over onaangekondigde controles. De overheden van de partnerlanden engageren zich ertoe om dezelfde voorwaarden op te leggen die voor de kwekers/handelaars in Vlaanderen gelden. Vlaamse controles in het buitenland zijn natuurlijk niet evident. De gesprekken daarover met Hongarije verlopen goed. Als men dergelijke overeenkomst kan realiseren heeft de minister de ambitie om de bestaande overeenkomsten met de andere Oost-Europese landen ook in die zin aan te passen.

De minister ontkent dat er 2 miljoen euro bijkomend uitgetrokken wordt voor de compensatievergoeding voor het stopzetten van de nertsenkwekerijen en de foiegrasproducent. Het daarvoor vooropgestelde totale bedrag voor beleidskredieten blijft 10 miljoen euro. Omdat men verwacht dat de dossiers sneller zullen vooruitgaan dan verhoopt, werden de 4 miljoen euro betaalkredieten in 2021 opgetrokken tot 6 miljoen euro betaalkredieten in 2022. Vanzelfsprekend hangt dit af van de vooruitgang van de dossiers.

De Dierentuincommissie geeft adviezen over het houden van dieren in dierentuinen. Verder geeft ze advies over aanvragen voor uitzonderingen op de zogenaamde positieve lijsten, de lijst van reptielen en die van zoogdieren die men in Vlaanderen vrij mag houden en/of verhandelen. De leden van de Dierentuincommissie moeten dus over een grote expertise beschikken. Het mandaat van sommige leden loopt af in 2022. Voor de aanduiding van nieuwe leden zal dezelfde procedure gevolgd worden als in 2017.

De minister is niet van plan te besparen op de subsidies voor dierenasielen.

2.2.6. Els Sterckx

Els Sterckx zal schriftelijke vragen indienen voor de vragen die de minister niet beantwoord heeft.

Wat de Dierentuincommissie betreft kan expertise als voorwaarde opgenomen worden voor de sollicitanten. Op die manier kan wel een openbare sollicitatie mogelijk worden, meent het lid.

Wat de import van honden betreft heeft de minister gezegd dat de onderhandelingen met Tsjechië en Slovakije wat minder goed verlopen. Het is inderdaad moeilijk om vanuit Vlaanderen controles uit te voeren in die landen. Els Sterckx vraagt of niet meer kan worden ingezet op controles van de transporten uit de Oost-Europese landen. Bij het onderscheppen van die transporten kan gecontroleerd worden of de honden voldoen aan de voorwaarden die Vlaanderen voor import oplegt.

2.2.7. Stijn Bex

Stijn Bex vraagt om de mogelijkheid voor retributies op controles in de slachthuizen toch eens grondig te bestuderen. Overweegt de minister om daarover een bijkomende opdracht aan de administratie te geven?

2.2.8. *Antwoord van minister Ben Weyts*

Minister *Ben Weyts* ontkent dat de verhoudingen met Tsjechië en Slovakije slecht zijn maar hij wil de samenwerkingsovereenkomsten aanpassen zodat onaangekondigde inspecties daar ook mogelijk zouden worden.

De expertise waarover leden van de Dierentuincommissie moeten beschikken, is zeldzaam. Niet velen komen daarvoor in aanmerking. Wie zich geroepen voelt en over de nodige expertise beschikt, kan zich kandidaat stellen.

Het protocol met het FAVV voor inspectie in de slachthuizen gaat ook over dierenwelzijn. Men zou ervan kunnen uitgaan dat een deel van de retributie die het FAVV int, naar Vlaanderen zou moeten gaan voor de inspectie voor dierenwelzijn. Hij vermoedt dat het FAVV daar niet echt voorstander van is. Vlaanderen financiert die inspectie nu zelf. Als men het principe de gebruiker betaalt, doortrekt naar alle inspectiediensten, geldt dat ook op het vlak van milieu, sociale inspectie enzovoort. Dat vindt de minister nogal verregaand.

2.2.9. Stijn Bex

Stijn Bex heeft van Raf Bormans gehoord dat de retributie van het FAVV niet voor Dierenwelzijn is bestemd. Hij herhaalt zijn oproep om het verder uit te zoeken.

2.2.10. Antwoord van minister Ben Weyts

In het protocol tussen Vlaanderen en het FAVV werd afgesproken dat de DMO's in dienst van het FAVV ook toekijken op dierenwelzijn, een Vlaamse bevoegdheid. De minister redeneert dat dan ook een deel van de inkomsten van de retributie naar Vlaanderen zouden kunnen gaan. Overigens de sector vindt de retributie nu al te hoog.

2.3. Indicatieve stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen 9, §1 (QB0-1QFD2MA-WT) en 12, §1, (QB0-1QFD2MA-WT) en de begrotingstabel afdeling I. Beleidsdomein Omgeving, programma F Dierenwelzijn (zie opsplitsing begrotingsverslag commissie Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie: *Parl.St.* Vl.Parl. 2021-22, nr. 15/8), worden indicatief met 9 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

II. Brussel

1. Eindrapport VBH Brussel

1.1. Toelichting door Jeroen Windey, administrateur-generaal van het Agentschap Binnenlands Bestuur

De Vlaamse Regering heeft de Vlaamse administratie de opdracht gegeven een grondige doorlichting te doen van de diverse uitgavenposten van de Vlaamse begroting. Doelstelling was om de kwaliteit van de publieke financiën op het vlak van efficiëntie en effectiviteit te vergroten. Daarbij moest worden voortgebouwd op wetenschappelijk onderzoek dat reeds beschikbaar was of dat nog op korte termijn bijkomend onderbouwing kon geven. *Jeroen Windey* was zelf voorzitter van twee stuurgroepen in het beleidsdomein Binnenland Bestuur. Het Agentschap Binnenlands Bestuur is bevoegd voor zes beleidsvelden: Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Integratie en Inburgering, Gelijke Kansen, het Vlaamse beleid in de Vlaamse Rand en het beleid in Brussel. Voor elk van die beleidsvelden werd de oefening grondig gemaakt.

Het beleidsveld Brussel is een bijzonder beleidsveld. Het is een horizontaal, transversaal beleidsveld waarbij enerzijds gekeken wordt naar de Vlaamse vakbevoegdheden inzake de gemeenschapsmateries die bij verschillende ministers en sectoren zitten en anderzijds naar het verticale beleid van de zogenaamde Brusselminister. De administratie heeft de lijnen in de begroting bekeken waar de middelen via het Agentschap Binnenlands Bestuur worden besteed. Het gaat al bij al om een beperkt budget ten opzichte van het totale budget van 4,1 miljard euro waarover het agentschap beschikt. Dat neemt niet weg dat toch alle lijnen werden doorgenomen. Men komt dus meer op een detailniveau dan bij andere beleidsvelden. Het is expliciet de bedoeling van de Vlaamse Regering om een Brusselbeleid te blijven voeren. Jeroen Windey verwijst daarvoor naar het regeerakkoord.

De focus van het eindrapport ligt vooral op administratieve vereenvoudiging, optimalisatie van het bestaande instrumentarium en lopende optimalisatietrajecten. Een aantal zaken zijn al in beweging; daar wordt verder mee aan de slag gegaan.

Voor het eindrapport werd er samengewerkt met de administratie Onderwijs (werking en financiering van de drie Brusselse centra volwassenenonderwijs), het Huis van het Nederlands Brussel (de positie van het Nederlands in Brussel) en Muntpunt.

De eerste in het eindrapport voorgestelde optimalisatie betreft de Vlaamse Gemeenschapscommissie die jaarlijks een algemene dotatie ontvangt van de Vlaamse Gemeenschap. Daarnaast ontvangt de VGC ook een subsidie voor gemeenschapsinfrastructuur. Er wordt momenteel gewerkt aan een aantal optimalisaties in de relatie tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC. Vanaf 1 januari 2022 start het nieuwe begrotings- en rekeningenstelsel, de BBC. De implementatie is volop aan de gang. Dat herijkt de samenwerkingsrelatie. Uitgangspunt is het systeem dat enkele jaren geleden reeds in de Vlaamse steden en gemeenten werd geïmplementeerd. Er wordt onderzocht hoe de rapportering door de VGC in het kader van de BBC hergebruikt kan worden voor de rapportering en monitoring van specifieke

sectorale subsidies. Een afzonderlijke nota bij het eindrapport verduidelijkt wat men verder nog aan het onderzoeken is. Daar kunnen ongetwijfeld nog enkele efficiëntiewinsten geboekt worden.

Een bijkomend voorstel is de integratie van de afzonderlijke subsidie voor gemeenschapsinfrastructuur in de algemene dotatie bij de begrotingsopmaak 2022. Momenteel wordt deze subsidie jaarlijks toegekend op basis van een subsidieaanvraag. De sturing van de toekenning van deze middelen is verwaarloosbaar. Er zijn een aantal voordelen van de integratie op het vlak van planlastvermindering. Het vertrouwen tussen de administraties is groot genoeg om op die manier te werken. Het geeft duidelijkheid in de meerjarenplanning en het zorgt voor administratieve vereenvoudiging omdat er geen opvolging op dossierniveau meer moet gebeuren. Met de Vlaamse steden en gemeenten wordt ook op die manier gewerkt.

Een tweede optimalisatie betreft de werking van het volwassenenonderwijs NT2, meer bepaald de middelen vanuit de Brusselbegroting voor vrijstelling van inschrijvingsgeld voor alle Brusselse NT2-cursisten. Momenteel wordt een vast bedrag van de Brusselbegroting overgeheveld naar de onderwijsbegroting of rechtstreeks naar de verstrekkers van volwassenenonderwijs, in totaal 633.000 euro. Het betreft een algemeen bedrag dat niet per se correspondeert met de reëel gevolgde cursussen. Dat heeft te maken met registratieproblemen. Omwille van administratieve eenvoud is destijds gekozen voor een forfait. In 2019 werd het financieringsstelsel gewijzigd, waardoor deze regeling onder druk komt te staan. Het is de ambitie om dit verder uit te klaren.

Het eindrapport beschrijft drie mogelijke scenario's. Een eerste mogelijkheid is het behouden van het huidige systeem, met een variërende eindafrekening afhankelijk van het effectieve aantal cursisten. Een tweede mogelijkheid is het afbouwen van de Brusselvrijstelling om 633.000 euro als maximum te garanderen. Een derde mogelijkheid is het stopzetten van Brusselvrijstelling waardoor het budget vrijkomt en herbestemd kan worden binnen de doelstelling bevorderen van de kennis van het Nederlands in Brussel. Deze scenario's werden samen met het Departement Onderwijs uitgewerkt. In het rapport werden een aantal randvoorwaarden opgenomen. Vooral de dialoog met de CVO's is belangrijk. Vooral zij zullen daarvan de impact voelen.

De positie van het Nederlands in de hoofdstad betreft niet echt een optimalisatievoorstel. De VBH vroeg ook om lopend onderzoek de inventariseren. Het Huis van het Nederlands Brussel ontvangt jaarlijks een werkingssubsidie. Daarnaast is er een lopend onderzoek 'taalleerders'. Daarbij wordt gepolst naar de motivatie en de verwachtingen van volwassen Brusselaars die Nederlands willen leren. Het doel is te begrijpen welke externe factoren de motivatie en de verwachtingen beïnvloeden en acties te formuleren die meer Brusselaars motiveren om te starten met een leertraject Nederlands en het vol te houden. Dat onderzoek loopt af in juni 2022. Daar wordt sowieso mee aan de slag gegaan bij de uitvoering van het Horizontaal Integratie en Gelijke Kansenbeleidsplan 2020-2024.

Een derde mogelijke optimalisatie ziet de administratie bij het Vlaams Brusselfonds. Die middelen worden ingezet voor de gebouwencomplexen van Muntpunt en het Huis van het Nederlands Brussel. Daarnaast wordt ook de uitbouw van een kwalitatief, bereikbaar en zichtbaar netwerk van gemeenschapsvoorzieningen gestimuleerd. Het voorstel is om het Vlaams Brusselfonds te integreren in de reguliere begroting van de Vlaamse Gemeenschap vanaf 2023. Dat leidt tot administratieve vereenvoudiging en transparantie (zie vijf argumenten in het eindrapport), mits de eigen ontvangsten worden gevrijwaard en de flexibele toekenning van subsidies wordt bestendigd. De administratie ziet daartoe voldoende mogelijkheden binnen de Vlaamse Codex Financiën. De naam Vlaams Brusselfonds wordt het best behouden omdat het over een mobiliserende merknaam gaat.

Met de VBH was ook uitdrukkelijk gevraagd besparingsmogelijkheden op te sporen. Volgens de administratie zijn die er minder binnen het beleidsdomein Brussel, gelet op de toch wel ingrijpende besparingsronde bij het begin van de zittingsperiode, de heroriëntering van de projectsubsidies en de nieuw afgesloten samenwerkingsovereenkomsten met de prioritaire partners. Bij het Brusselfonds werd serieus bespaard. Er zijn wel eenmalig relancemiddelen bij gekomen maar die zullen na volgend jaar wegvallen.

Ten slotte verwijst Jeroen Windey naar het onderzoek naar de kostendekkingsgraad en efficiëntie van retributies bij Muntpunt. De administratie is snel tot de constatatie gekomen dat er geen grote winsten te boeken zijn. Er is reeds heel wat in beweging: het systeem voor gebruik en verhuur van de zalen werd geoptimaliseerd en de lid- en boetegelden van de bibliotheekgebruikers worden afgestemd op het algemeen gangbare prijzenbeleid. De grootste uitdaging bij Muntpunt zijn de personeelskosten. Om die te kunnen blijven dekken moet er gekeken worden naar efficiëntiewinsten en optimalisatie. De administratie vindt het minder relevant om daarnaast nog andere voorstellen te lanceren in het kader van VBH.

1.2. Vragenronde

1.2.1. Jan Laeremans

Een tweede mogelijkheid die de administratie voorstelt inzake het volwassenenonderwijs NT2 is het afbouwen van de Brusselvrijstelling om 633.000 euro als maximum te garanderen. *Jan Laeremans* vraagt hoeveel er daadwerkelijk werd uitgegeven voor die post. Hij kan de tweede piste wel volgen. Wie gratis NT2 volgt maar geen moeite doet en niet slaagt, zou een zekere bijdrage kunnen betalen bij het overdoen van het jaar. Wat zou dat financieel inhouden?

1.2.2. Stijn Bex

Stijn Bex is verheugd dat er wordt gesteld dat de middelen niet verminderd kunnen worden binnen dit domein, hoewel sommige zaken misschien efficiënter kunnen. Werd er in het kader van VBH ook gekeken naar de Brusselnorm en de mate waarin die beter gehaald kan worden?

Zelfs na de invoering van de BBC moet de VGC nog beleidsplannen maken. Is dat nog efficiënt? De Vlaamse gemeentebesturen hoeven dat niet meer te doen. Is daar gekeken naar efficiëntiewinsten of moet de VGC die oefening zelf doen?

In dit eindrapport VBH Brussel gaat het over de middelen voor Brussel vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur. Ook via de andere beleidsdomeinen gaan er veel middelen vanuit de Vlaamse begroting naar Brussel. Heeft de spreker richtlijnen voor de Vlaamse volksvertegenwoordigers om op een efficiënte manier inzicht te kunnen krijgen op aanbevelingen specifiek voor Brussel?

1.2.3. Karl Vanlouwe

Een optimalisatievoorstel gaat over de integratie van het Vlaams Brusselfonds in de reguliere begroting. Een van de doelstellingen is meer transparantie. *Karl Vanlouwe* vraagt of er een probleem is inzake transparantie. Hij begrijpt dat het Vlaams Brusselfonds een afzonderlijk 'potje' is dat de Vlaamse Brusselminister kan aanwenden. Soms heeft het lid ook wel vragen en bedenkingen bij de financiering van het Huis van het Nederlands Brussel en Muntpunt, alsook bij de ontvangers van bepaalde middelen van het Vlaams Brusselfonds. Kan de spreker wat meer toelichting geven over het optimalisatievoorstel?

1.2.4. Jeroen Windey

Jeroen Windey verwijst naar het eindrapport waarin gedetailleerd de problematiek beschreven staat om het exacte aantal cursisten te kennen met Brusselvrijstelling. Er is niet geweten of 633.000 euro te veel of te weinig is. Onderwijs heeft wel een zicht op het gehele aantal cursussen met vrijstellingen in Vlaanderen. Dat komt ongeveer overeen met het dubbele van dat bedrag. In Brussel wordt de vrijstelling uitgebreid. Het forfait gaat terug op 2007-2009. Men is er tot nu nooit in geslaagd om de registratie uit te splitsen. In de toekomst zal dat wel kunnen. Het is afwachten wat de cijfers zullen vertellen. Het is niet uitgesloten dat er het ene jaar te weinig middelen zijn en het andere jaar te veel.

In paragraaf 3, 2.3, staat een van de mogelijkheden voor de afbouw van de vrijstellingen beschreven: namelijk de vrijstelling stoppen bij het hernemen van een eerder niet geslaagde cursus. Men kan ook beknibbelen op de Brusselkorting die nu bepaald is op 0,3 euro per uur. Nu is er vrijstelling voor richtgraad 1 en 2. Men zou bijvoorbeeld enkel voor richtgraad 1 vrijstelling kunnen geven. Hij denkt dat de politiek aan de slag kan met hetgeen in het eindrapport staat.

In deze oefening werd niet naar de Brusselnorm gekeken. Dat behoort tot de opdracht van de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel. Momenteel wordt gewerkt aan een nieuw rapport dat in het Vlaams Parlement zal worden toegelicht.

Jeroen Windey veronderstelt dat de vraag over efficiëntiewinsten op het vlak van de beleidsplannen die de VGC nog moeten maken, gaat over de sectorale plannen. De reguliere middelenstromen van de Vlaamse lokale besturen worden zo veel mogelijk ingebed in de BBC. Dat is niet zo eenvoudig omdat men de rapportageplicht moet vervullen. In de bijlage bij het eindrapport staan gedetailleerd de huidige samenwerkingen tussen de sectoren en de VGC beschreven, met de aandachtspunten en opportuniteiten.

Werden er voor de andere beleidsdomeinen aanbevelingen geformuleerd die raken aan het Brusselbeleid? Jeroen Windey kan daar niet meteen op antwoorden. Hij neemt deze vraag wel op en bekijkt dit indien nodig met de minister.

Jeroen Windey wil niet gezegd hebben dat een gebrek aan transparantie een reden is voor het opnemen van het Vlaams Brusselfonds in de reguliere begroting. Destijds waren er ongetwijfeld goede redenen om een afzonderlijk fonds op te richten, buiten de reguliere begroting. Gelet op de andere rapporteringsplichten, de administratieve rompslomp, de geringe budgetgrootte van het fonds en de vaste kosten voor infrastructuur is een fonds niet meer de gepaste formule. De opname in de reguliere begroting zou transparanter zijn maar dat betekent niet dat er vandaag geen afwegingskader is. De minister heeft een nieuw kader uitgewerkt om tegemoet te komen aan de vraag naar transparantie. In het eindrapport wordt ook de ambitie vooropgesteld om met datzelfde afwegingskader verder aan de slag te gaan. Het voorstel behelst dus vooral een administratieve optimalisatie.

2. Algemene uitgavenbegroting en BBT Brussel 2022

2.1. Toelichting door Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media

2.1.1. Beleids- en begrotingstoelichting Brussel 2022

Minister *Benjamin Dalle* wil verder bouwen aan een sterk Brussel, mee vormgegeven en gedragen door een goed gestructureerd Vlaams netwerk, nauw verbonden met en met een voorbeeldfunctie voor de rest van Vlaanderen. Na een erg moeilijk jaar 2020 waarin de covidpandemie de maatschappij volledig ontregelde, was 2021

een jaar van voorzichtig herstel. Er worden extra impulsen gegeven vanuit de verschillende beleidsdomeinen, bijvoorbeeld Onderwijs, Welzijn, Inburgering, Sport en Jeugd. Zelf gaf de minister extra impulsen op het vlak van Jeugd die ook voor Brussel van belang zijn. De minister denkt bijvoorbeeld aan de projectoproep 'verbindingsambassadeurs' en bijkomende middelen voor jeugdinfrastructuur.

Wat het structurele Brusselbeleid betreft heeft de minister in 2021 beslissende stappen gezet voor de fundamenten die hij tijdens deze regeerperiode in zijn Brusselbeleid wil leggen. In 2022 zal hij die fundamenten zichtbaar maken en verder uitwerken.

Het Vlaams Brusselbeleid dat samen te vatten is onder de noemer Samen voor een sterker Brussel, steunt tijdens deze regeerperiode op vier grote strategische doelstellingen waarvan er drie een budgettaire impact hebben.

Vanzelfsprekend staat de sterke samenwerking met de VGC voorop, het lokale bestuur waarmee de Vlaamse Gemeenschap in partnerschap in Brussel zijn prioriteiten ontwikkelt. In dat kader past het gemoderniseerde begrotings- en rekeningstelsel en het verlenen van een dotatie en subsidies aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De tweede strategische doelstelling betreft de verdere uitbouw van het kwalitatieve netwerk van Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen. Die financiering gebeurt gericht en aanvullend zonder in de plaats te treden van de functioneel bevoegde Vlaamse minister.

De derde strategische doelstelling gaat over de plaats van het Nederlands, dat een grote troef is en een keurmerk van de Vlaamse instellingen. Hij blijft inzetten op het Nederlands als een emancipatiemotor.

Ten slotte blijft de minister ijveren voor een coherent en geëngageerd Brusselbeleid, niet alleen door hemzelf maar ook door de gehele Vlaamse Regering. Als Vlaamse minister bevoegd voor Brussel neemt hij daarbij een intermediaire en faciliterende rol op. Deze vierde strategische doelstelling heeft geen financiële repercussies voor het begrotingsprogramma Brussel.

– SD 1: Een gestructureerde en transparante samenwerking met de VGC gestoeld op respect en vertrouwen

Ook in 2022 wenst de minister de constructieve en nauwe samenwerking verder uit te diepen met de VGC die de prioritaire partner van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel is en blijft.

Een eerste element voor goede samenwerking met de VGC is een modern begrotings- en rekeningstelsel. Deze wijziging werd doorgevoerd door een minimale aanpassing van het decreet van 5 juli 1989 tot organisatie van het toezicht op de Vlaamse Gemeenschapscommissie, onder meer op het vlak van digitale rapportering. Het nieuwe BBC-concept legt een directe koppeling tussen het beleid (doelstellingen, actieplannen, acties) en de financiële gevolgen ervan (in termen van (geraamde) ontvangsten en uitgaven).

Vanaf 1 januari 2022 treedt het nieuwe beleids- en beheersinstrumentarium van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in voege. De VGC stelt daartoe een meerjarenplan 2022-2025 op. De VGC moest in de transitie- en voorbereidingsperiode naar 1 januari 2022 voldoende aandacht schenken aan de uitwerking van de strategische nota, het financieel doelstellingenplan en de bijhorende toelichting. De afdeling Lokale Financiën van ABB ondersteunt de VGC voor de toepassing van de beleids- en beheerscyclus. Het meerjarenplan, de aanpassingen ervan en de

jaarrekeningen behoren tot het toepassingsgebied van het bestuurlijk toezicht door de Vlaamse Gemeenschap.

Vanaf 1 januari 2022 zullen de verplichte schriftelijke kennisgevingen of verzendingen van besluiten en beslissingen van de VGC en de Vlaamse overheid digitaal verlopen. De Vlaamse overheid en de VGC bereiden de informatie-uitwisseling langs het digitale loket voor.

Daarnaast is het zeer belangrijk dat het overleg gestructureerd verloopt en ook ad hoc waar nodig. Dat overleg vindt plaats op verschillende niveaus. Op parlementair niveau zijn er regelmatig gemeenschappelijke vergaderingen tussen de VGC-Raad en de commissie voor Brussel van het Vlaams Parlement. Het Vlaamse Brusselbeleid is geïntegreerd en veronderstelt, naast een specifieke benadering binnen de afzonderlijke gemeenschapsbevoegdheden en naast het eigen Brusselbeleid, ook een bevoegdheids- en beleidsdomeinoverschrijdende afstemming met de VGC. Het spreekt voor zich dat de ministers van de Vlaamse Regering elk voor hun bevoegdheidsdomeinen frequent rechtstreeks contact onderhouden met hun Brusselse collega's van de VGC. In deze commissie komt dit thema regelmatig aan bod.

De minister gaat ook in dialoog met de Brusselse lokale besturen en benut concrete mogelijkheden om met hen samen te werken. Zo nodigt hij ook steeds de schepenen van Jeugd van de negentien gemeenten uit op de informatiesessie die hij organiseert voor de Vlaams schepenen van Jeugd.

Op ambtelijk niveau zijn er de werkzaamheden van de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel en haar jaarlijkse rapport. Op dit ogenblik werkt men aan de validatie van de cijfers voor 2020. Onder meer door corona heeft dit proces vertraging opgelopen. Het is de bedoeling het rapport daarover te publiceren begin 2022. Het rapport is belangrijk om de realisatie van de Brusselnorm na te gaan. In 2022 zal de GACB de cijfers van 2021 verzamelen en bundelen. Het betreft een omvangrijke, belangrijke opdracht die veel inspanningen vergt van de beide administraties.

– SD 2: De verdere uitbouw van een sterk, laagdrempelig en kwalitatief netwerk van Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen in de hoofdstad

Voor de Vlaamse overheid is het uitzonderlijk belangrijk dat het kwalitatieve netwerk van Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen in de hoofdstad onderhouden en versterkt wordt. Die financiering gebeurt gericht en aanvullend zonder in de plaats te treden van de functioneel bevoegde Vlaamse ministers.

Daartoe heeft de minister verschillende beleidsinstrumenten ter beschikking:
- een investeringsbeleid via het Vlaams Brusselfonds;
- werkingssubsidies en toelagen aan structurele partners op basis van beheersovereenkomsten;
- projectsubsidies aan hoofd- en grootstedelijke initiatieven op basis van de vernieuwde subsidiegids Polsslag Brussel;
- en algemene werkingskosten voor studieopdrachten en communicatieve initiatieven.

Vlaams Brusselfonds

Het Vlaams Brusselfonds zal ook in 2022 blijven zorgen voor de onderhouds- en vermogensrechtelijke kosten voor Muntpunt en het Huis van het Nederlands Brussel. Daarnaast blijft het VBF een impulsfonds, waarbij een brede waaier van investeringsprojecten en initiatieven rond welzijn, cultuur, onderwijs, jeugd en media kan worden gefinancierd. Zoals aangekondigd bij de bespreking van de begroting 2021 wordt er met het nieuwe richtlijnenkader meer dan vroeger gefocust op infrastructuur. Het Vlaams Brusselfonds werd vroeger soms ook gebruikt om een

aantal organisaties tijdelijk of zelfs bijna systematisch te ondersteunen. Dit principe dooft uit in 2022.

Het nieuwe richtlijnenkader is sinds 1 februari 2021 van kracht en is raadpleegbaar via de website van ABB-Coördinatie Brussel. De administratie biedt ook projectbegeleiding aan. Organisaties met investeringsplannen kunnen de administratie contacteren om hun plannen toe te lichten voor ze een dossier indienen. De projecten die uit het nieuwe richtlijnenkader voortvloeien worden systematisch met een korte toelichting op de website geplaatst. Transparantie is dus absoluut gegarandeerd. De minister verwijst naar het eindrapport VBH Brussel. De aanbeveling om het VBF niet langer technisch als begrotingsfonds te behouden maar te integreren in de algemene Brusselbegroting, met behoud van de naam, is relevant. De minister wil die aanbeveling opvolgen, maar dat zal pas na 2022 in de begroting merkbaar zijn. De minister komt daarop terug bij de BBT van 2023.

De bestedingsstrategie voor de relancemiddelen Vlaamse Gemeenschapsinfrastructuur in Brussel, ten belope van 10 miljoen euro, omvat twee grote pijlers:
- digitalisering van de dienstverlening en infrastructuur, in eerste instantie in de gebouwencomplexen van Muntpunt en het Huis van het Nederlands Brussel;
- hefboomdossiers Vlaamse gemeenschapsinfrastructuur gericht op:
  - investeringen en verbouwingen in vijf projecten van het deeltijds kunstonderwijs in Brussel in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
  - de oproep 'Gemeenschapsinfrastructuur als broedplek in Brussel' met als doel de samenwerking, de verbinding en de uitbouw van het Nederlandstalige gemeenschapsnetwerk in Brussel te stimuleren en te versterken en vooral om de sectorale visie op het beleid te doorbreken;
  - individuele investeringsaanvragen (welzijn, zorg, jeugd, cultuur en sport) die voldoen aan het richtlijnenkader van het Vlaams Brusselfonds.

De investeringen in het kader van de relance zullen in post-covidtijden een belangrijke meerwaarde hebben.

Structurele partners

Met tien organisaties werd voor de periode 2021-2025 vijfjaarlijkse overeenkomsten afgesloten, op basis van een meerjarenbeleidsplan. Ze geven het kader weer waarbinnen de organisaties over meerdere jaren werken en welke beleidsopdrachten de organisaties moeten vervullen. In de beheersovereenkomsten worden – naast de eigen opdrachten – een aantal belangrijke rode draden gelegd. De verbindende kracht van het Nederlands en de versterking van de band Brussel-Vlaanderen vormen een inherent onderdeel van de overeenkomsten. De structurele partners van het Vlaams Brusselbeleid zetten hun kernopdrachten met Nederlandstalige dienstverlening voort en zullen ook de nodige aandacht schenken aan de transversale beleidsthema's van de Vlaamse overheid op het vlak van jeugd, gelijke kansen, integratie en armoedebestrijding. Uit de beleidsplannen blijkt dat een aantal ideeën werden opgepikt. Ze zijn terug te vinden in de BBT bij de toelichtingen per organisatie.

De minister onderstreept dat de aansturing van die grote Brusselse structurele partners gebeurt volgens de principes van een modern belanghebbendenmanagement. Dat betekent dat de organisaties worden beschouwd als gelijkwaardige beleidspartners, die de minister regelmatig consulteert om het beleid mee vorm te geven. De minister ziet het dan ook als zijn taak om het netwerk van Vlaams-Brusselse partners vaker met elkaar in contact te brengen, zodat zij nog intenser kunnen samenwerken en van elkaar kunnen leren.

Projecten voor Brussel

De subsidielijn Polsslag Brussel laat toe om op een kwaliteitsvolle wijze in te spelen op nieuwe maatschappelijke tendensen in de snel evoluerende hoofdstad. Ze vormt het uitgelezen instrument voor de Vlaamse overheid om de polsslag van Brussel te blijven aanvoelen en op een vooruitstrevende wijze aanwezig te zijn in haar hoofdstad.

In 2021 bestond deze subsidielijn 25 jaar. Op basis van het participatietraject Polsslag Brussel, wetenschappelijk begeleid door de VUB en de Erasmushogeschool, werd de subsidielijn vanaf 1 februari 2021 geactualiseerd. De minister vond het tijd om de subsidielijn tegen het licht te houden en te evalueren.

De drie bestaande, inhoudelijke projectcategorieën blijven behouden, maar ze zijn geconcretiseerd en uitgediept. Op expliciete vraag van het werkveld moedigt de minister transversale projecten aan die meerdere maatschappelijke doelstellingen omvatten. De subsidielijn volgt de realiteit van de samenleving en niet omgekeerd. De subsidiegids vermeldt nu expliciet dat het Brusselbeleid de samenwerking tussen vzw's uit Brussel en uit Vlaanderen aanmoedigt. Er werden ook een aantal contextelementen aan toegevoegd die de minister erg belangrijk vindt: intrinsieke diversiteit en inclusie, aandacht voor kinderen, jongeren, intergenerationele dynamieken en kwetsbare mensen enzovoort.

Met het VBF en Polsslag Brussel geeft de minister duidelijk zijn visie aan op het Brusselbeleid en wat de meerwaarde is van de Vlaamse overheid in Brussel. Met de middelen op dit beleidsdomein kan zeer dynamisch ingespeeld worden op maatschappelijke tendensen en kan over de muren van de sectoren, van de beleidsdomeinen heen gewerkt worden. Dat is de essentie van het Brusselbeleid. De minister vraagt van de organisaties waarmee wordt samengewerkt, om dezelfde filosofie te volgen.

De projectbegeleiding blijft behouden. De nabijheidsrol van de administratie wordt versterkt door werkbezoeken en door de organisatie van netwerkmomenten. Op de website is daarover meer te vinden.

Kennis van en toegankelijkheid tot Brussel verhogen

Als Vlaams minister bevoegd voor Brussel behoort het tot zijn kerntaken om de hoofdstad bekend en geliefder te maken. Sterke partners zoals Muntpunt, BRUZZ, Brik, BRIO en Brukselbinnenstebuiten spelen daarbij een uitgelezen rol. Wetenschappelijke informatie, hard nieuws, laagdrempelige informatie, studentencommunicatie en reële kennismakingsprojecten via stadsverkenningen gaan daarbij hand in hand.

Op 14 september laatstleden vond de Trefdag 2021 plaats. Het succes verantwoordt dat dit initiatief voortgezet en verbeterd wordt in 2022.

Naast een aantal partners die zijn informatie-, communicatie- en mediabeleid vormgeven, steunt de minister ook een aantal instellingen die flankerend zijn bij het reguliere zorg-, onderwijs- en cultuurbeleid van de Vlaamse Regering. Zij vullen het reguliere beleid aan en zoeken oplossingen op maat van de Brusselse realiteit. De minister denkt daarbij aan het Huis voor Gezondheid en het Kenniscentrum Wonen Welzijn Zorg voor het Nederlandstalige zorgbeleid. Ook op het vlak van onderwijs, cultuur- en jeugdbeleid worden tal van initiatieven genomen.

– SD 3: De versterking van de positie van het Nederlands in de hoofdstad

De minister moet de leden van deze commissie er niet van overtuigen dat de absolute meerwaarde van de Vlaamse overheid in Brussel ook te maken heeft met het Nederlands. Het Nederlands staat voor een positief verhaal, voor emancipatie. Kennis van het Nederlands versterkt iemands positie op de arbeidsmarkt en het samenleven. Het is vanzelfsprekend een zeer belangrijke strategische doelstelling van het Brusselbeleid.

Het Huis van het Nederlands Brussel is daarbij een centrale actor. De werking taalpromotie en oefenkansen van het Huis van het Nederlands wordt in 2022 voortgezet onder het motto 'Het Huis in de stad en de stad in het Huis'. Brusselaars warm maken voor het Nederlands en informeren over oefenkansen zal op een nog meer geïntegreerde manier gebeuren: fysiek én digitaal, in de stad én in het Huis, om drempels weg te nemen en op maat te kunnen werken.

In 2022 gooit het Huis van het Nederlands Brussel de deuren nog verder open. Het vernieuwde brede onthaal wordt stapsgewijs een plek waar bezoekers niet enkel informatie krijgen, maar het Nederlands ook echt zullen kunnen beleven. De werking taalpromotie en oefenkansen blijft ook op de Brusselse jongeren gericht. Samen met de Vlaamse minister van Inburgering, Bart Somers, wordt een nieuwe mobiele applicatie voor taalpromotie ontwikkeld voor jongeren en andere Brusselaars om individueel of in groep het Nederlands op een speelse manier te beleven. In 2022 werkt het Huis verder aan het onderzoek naar zijn taalleerders. Dat zal inzicht verschaffen in de factoren die bepalend zijn voor de slaagkansen en helpen om de begeleiding nog te verbeteren.

Lessen Nederlands als tweede taal vormen een instrument om van Brussel een doorleefde meertalige hoofdstad te maken. De vrijstelling van het inschrijvingsgeld voor wie in Brussel woont en er een cursus NT2 volgt, blijft in 2022 bestaan. Dat wordt van nabij gevolgd. In het eindrapport VBH Brussel worden drie interessante pistes naar voren geschoven, die worden bekeken en geëvalueerd in het licht van het onderzoek taalleerders. Voor 2022 wordt wel nog gekozen voor continuïteit, de eerste optie in het eindrapport.

In 2022 start het traject van de vijfde Brusselse taalbarometer. Met het vroegtijdig overlijden van de bezieler van de taalbarometer, Rudi Janssens, was 2021 een droevig jaar. De minister wil de traditie voortzetten. Het is een belangrijk representatief onderzoek naar de taalverhoudingen in onze Vlaamse hoofdstad.

Een ander belangrijk thema is de naleving van de taalwetgeving in Brussel. Voor de Vlaamse Gemeenschap is het belangrijk dat de wettelijke tweetaligheid in de hoofdstad gerespecteerd wordt. De opdracht van het Brusselbeleid ligt vooral in het ondersteunen van burgers die vragen hebben over de taalwetgeving in Brussel. Het Steunpunt Taalwetwijzer zal ook in 2022 personen doorverwijzen naar de bevoegde instanties indien er een inbreuk op de taalwetgeving wordt vastgesteld. Het steunpunt biedt hierbij elementaire standaardhulp aan zoals het verschaffen van de contactgegevens van de bevoegde instanties, het uitleggen van de te volgen procedure en het beschrijven van de vormvoorschriften om een klacht in te dienen.

Na het lanceren van de vernieuwde website zal het Steunpunt Taalwetwijzer in het kader van de tweede fase van de communicatiecampagne een vormingsmoment organiseren in het voorjaar van 2022, gericht op de Nederlandstalige Brusselse mandatarissen en verkozenen.

Daarnaast zal de minister zo nodig bij de bevoegde overheden taalproblemen aankaarten, wijzen op de wettelijke verplichtingen en aandringen op de naleving van de taalwetgeving.

– SD 4: Een coherent en geëngageerd beleid voor onze hoofdstad gedragen door de hele Vlaamse Regering

De vierde en laatste strategische doelstelling gaat over het streven naar een coherent en geëngageerd beleid voor onze hoofdstad, gedragen door de hele Vlaamse Regering. De Vlaamse minister bevoegd voor Brussel speelt daarbij een intermediaire en faciliterende rol. Deze doelstelling heeft geen financiële repercussies voor het begrotingsprogramma Brussel. Weliswaar doet dat geen afbreuk aan het belang van deze doelstelling, integendeel.

De Vlaamse Regering streeft de Brusselnorm na in infrastructuur en dienstverlening ten behoeve van de Brusselaars. Dat werd in het Vlaamse regeerakkoord ingeschreven. De Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel zal eind 2022 gegevens van de financiële stromen 2021 in Brussel bundelen en de decreten en uitvoeringsbesluiten in gemeenschapsmateries screenen op hun toepasbaarheid in Brussel.

In het kader van de Brusselnorm screent de minister ook ministeriële besluiten, investeringen, projectoproepen en ander beleidsvoorbereidend werk (Brusseltoets). De administratie en zijn kabinet zijn daar letterlijk dag in dag uit mee bezig. De minister roept het parlement, en meer bepaald de zes Brusselse verkozenen, op om ook daarvoor aandacht te hebben.

Op het vlak van kennisdeling en kennisopbouw over Brussel en de VGC organiseert elk agentschap en departement (gemeenschapsmaterie) van de Vlaamse overheid een managementcomité gewijd aan Brussel waarbij de VGC-administratie wordt uitgenodigd. Waar mogelijk organiseren ze ook vorming voor medewerkers (gemeenschapsmaterie) van de Vlaamse overheid voor een toelichting over Brussel. Daarbij gaat niet enkel aandacht naar de Brusselnorm maar ook naar de Brusseltoets: Vlaamse decreten en besluiten toetsen op de toepasbaarheid in Brussel en op de band Brussel-Vlaanderen.

Vanuit zijn horizontale bevoegdheid blijft de minister een actieve en intermediaire rol spelen voor het beleid ten aanzien van Brussel van de andere Vlaamse ministers. Het is in die brugfunctie altijd zoeken naar een evenwicht tussen wat hij vanuit het Brusselbeleid kan doen en wat de materieel bevoegde ministers moeten doen.

Ten slotte blijft hij de brug slaan naar de andere regeringen die in Brussel bevoegd zijn, een thema waarover in deze commissie Brussel regelmatig van gedachten gewisseld wordt.

2.1.2. Algemene uitgavenbegroting Brussel 2022

De algemene uitgavenbegroting 2022 gaat uit van continuïteit. De Vlaamse Regering heeft een stevige begrotingsoefening gedaan voor 2022 en voor de meerjarenplanning. De recurrente inspanning van bijna 1 miljard euro was niet evident. De minister is opgetogen dat er voor het Brusselbeleid geen extra inspanningen geleverd moeten worden.

De dotatie en subsidie voor gemeenschapsinfrastructuur voor de VGC bedraagt 28,7 miljoen euro. In 2019 heeft de minister gesteld dat hij de eerste Brusselminister is die niet bespaart op de dotatie aan de VGC. Uit voorliggende cijfers kan hij aantonen dat hij zijn woord houdt. Zoals voorzien wordt het deel personeelskosten in de dotatie geïndexeerd.

14,6 miljoen euro wordt uitgetrokken voor de Brusselse partnerorganisaties (Muntpunt, BRUZZ, Huis van het Nederlands Brussel enzovoort) waarvan 1,9 miljoen euro voor projecten voor Brussel. De kleine stijging van 2020 wordt verder gehonoreerd.

Er worden extra middelen uitgetrokken voor de organisatie van de vijfde taalbarometer.

0,63 miljoen euro wordt ingeschreven voor de tegemoetkoming in het inschrijvingsgeld voor NT2-cursussen gevolgd door Brusselaars. Ook daar wordt gekozen voor continuïteit.

3,7 miljoen euro binnen het Vlaams Brusselfonds gaat naar investeringssubsidies en uitgaven betreffende de eigen infrastructuur (eigendomskosten Muntpunt, Huis van het Nederlands Brussel). Ook voor 2022 wordt een begrotingsruiter ingezet zodat de in 2022 niet-bestede middelen kunnen worden overgedragen naar het volgende begrotingsjaar (te bepalen bij de begrotingsaanpassing in 2022). De minister lichtte hierboven ook de bestedingsstrategie van de 10 miljoen euro relancemiddelen toe.

De minister meent dat met deze begrotingsstukken de Vlaamse Gemeenschap bewijst dat zij blijft investeren in haar hoofdstad. Dit in het belang van alle Vlaamse, Nederlandstalige Brusselaars en alle Brusselaars die zich willen wenden tot de Nederlandstalige voorzieningen. Hij vraagt dan ook het vertrouwen van meerderheid en oppositie voor zijn geambieerd beleid in 2022. Het is een bijzonder beleidsdomein waar in sterk partnerschap met de VGC wordt samengewerkt, waar niet dezelfde coalitie is als in Vlaanderen. Deze begroting geeft echter uiting aan de ambitie om verder in goede samenwerking te investeren.

2.2. Bespreking

2.2.1. Jan Laeremans

Jan Laeremans vraagt hoe de minister staat tegenover de drie suggesties in het eindrapport VBH Brussel voor het volwassenenonderwijs NT2. Er werd nog geen verwerkt in de begroting 2022.

Hij citeert de BBT over de subsidielijn Projecten voor Brussel: "Uit de bevraging in het kader van de subsidielijn kwamen drie ankerpunten naar voren: meer aandacht schenken aan diversiteit, (…)" (*Parl.St.* Vl.Parl. 2021-22, nr. 13-U/1, pagina 4). Het lid vraagt waar het schoentje wringt want naar zijn weten wordt in het Brusselbeleid al jaar en dag enorm veel aandacht geschonken aan diversiteit.

De minister wil bij de bevoegde overheden taalproblemen aankaarten, wijzen op wettelijke verplichtingen en aandringen op naleving van de taalwetgeving. Kan de minister daar concrete voorbeelden van geven van 2021? De toestand lijkt even problematisch als voorheen. Jan Laeremans mist een overzicht van het concrete resultaat van het beleid. Hij haalt het voorbeeld aan van de Franstalige covidcontacttracing ten aanzien van Nederlandstaligen in Brussel. Daar moet dringend iets aan gebeuren.

Op pagina 12 van de BBT over de prioriteiten voor BRUZZ leest hij: "De verlaging van de foutenlast en de verhoging van de inhoudelijke kwaliteit blijft een belangrijk aandachtspunt. BRUZZ blijft werken aan een continu leertraject voor alle medewerkers, jong en oud en op het versterken van de eindredactie." Dat staat in schril contrast met de uitspraak van een journalist tijdens een werkbezoek van de VGC-Raad aan BRUZZ dat ze er prat op gaan dat ze een links medium zijn. Er is dus

nog veel werk aan de winkel. BRUZZ krijgt van alle Vlamingen subsidies en links is daarvan een minderheid. Misschien kan de minister hen daarop wijzen.

2.2.2. Hannelore Goeman

Hannelore Goeman beaamt dat er begrotingsgewijs niet veel verandert. Dat is positief op een moment dat er in Vlaanderen een besparingsronde wordt gehouden. Ook inhoudelijk wordt het beleid voortgezet. Het beleid van de minister bevat zeker een aantal goede inhoudelijke initiatieven en projecten, maar Vooruit mist een eigen stempel van de minister op het Brusselbeleid. Ze verwijst naar het voorbeeld van Muntpunt waarmee een vorige Brusselminister zich vroeger duidelijk op de kaart heeft gezet in Brussel. Zit er zoiets aan te komen?

Het lid kan zich vinden in de vier strategische doelstellingen. Voor het versterken van de positie en het promoten van het Nederlands is het cruciaal dat de Brusselaars nog steeds gratis cursussen NT2 kunnen volgen. Wat de laatste strategische doelstelling 'Een coherent en geëngageerd beleid voor onze hoofdstad gedragen door de hele Vlaamse Regering' betreft, heeft Hannelore Goeman het gevoel dat de minister zijn rol als Brusselminister niet helemaal waarmaakt. Hij is te weinig de pleitbezorger van en facilitator voor Brussel dat nochtans resultaten kan voorleggen. Ze denkt daarbij in de eerste plaats aan het Nederlandstalig onderwijs. Ondertussen staan er in Brussel scholen op sluiten omdat ze geen leerkrachten vinden. Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts vindt het niet nodig om daarvoor specifiek beleid te voeren of om daarover met de Brusselse partners aan tafel te gaan zitten om oplossingen te zoeken voor Brussel. Daar is het probleem nog veel groter dan in Vlaanderen. Ze denkt daarbij aan trajecten in het secundair onderwijs, meer anciënniteit voor leerkrachten die in Brussel komen werken, een aangepast grootstedelijk traject in de lerarenopleiding enzovoort. Minister Ben Weyts blijft daar doof voor en minister Benjamin Dalle slaagt er niet in om daar verandering in te brengen. Heeft de minister überhaupt al zijn collega van Onderwijs gevraagd om extra inspanningen te doen om het lerarentekort in Brussel aan te pakken? Hannelore Goeman vindt het geweldig dat de minister een project als Studio Globo financiert om leerkrachten in Brussel op een constructieve en positieve manier met diversiteit te laten omgaan. Maar alles begint natuurlijk met leerkrachten voor de klas en momenteel worden die niet meer gevonden. Het aanpakken van het lerarentekort moet een absolute prioriteit worden.

Hetzelfde geldt voor het capaciteitsprobleem in de scholen en in de kinderopvang. Het tekort in die laatste sector neemt ondertussen dramatische proporties aan. De vraag is dubbel zo groot als het aanbod. Voor veel ouders is dit uiteindelijk de reden om de stad te verlaten. Vlaams minister van Welzijn en Gezin, Wouter Beke, houdt het op 250 extra plaatsen deze zittingsperiode, terwijl Brussels minister Bianca Debaets vorige legislatuur 1000 plaatsen gerealiseerd heeft. Hannelore Goeman rekent op de minister om zijn collega van Welzijn en Gezin achter de veren te zitten om extra plaatsen uit de brand te slepen. Zo ziet het lid de rol van de minister als pleitbezorger en facilitator voor Brussel.

Hetzelfde verhaal geldt voor de Brusselse kunsten- en cultuurscene. Het budget daarvoor heeft bij de besparingsronde aan het begin van deze zittingsperiode sterk gebloed. Met het Kunstendecreet komt er een volgende besparingsronde. Ze rekent op minister Benjamin Dalle als Brusselminister om aan de kar te trekken voor alle Brusselse kunstenaars. Zij verdienen absoluut Vlaamse steun om Brussel op de kaart te blijven zetten als een bruisende cultuurstad.

Hannelore Goeman heeft niet de indruk dat de relatie tussen Vlaanderen en Brussel is verslechterd, maar ze is ook niet verbeterd tijdens deze zittingsperiode. Vlaanderen blijft nog te vaak doof voor een aantal structurele noden in Brussel. Ze rekent op de minister om die dringende noden aan te pakken.

Het lid is zeer tevreden dat er met de 10 miljoen euro relancemiddelen eindelijk geïnvesteerd wordt in de infrastructuur van het dko. Ze is heel benieuwd naar de oproep Gemeenschapsinfrastructuur als broedplek in Brussel. Kan de minister daar al een tipje van de sluier lichten? Hoe gaat de selectie van de broedplekken in zijn werk? Liggen er al concrete plannen op tafel? Welke organisaties zijn erbij betrokken en rond welke thema's wordt er gewerkt? Een ander kanaal voor de relancemiddelen zijn de individuele investeringsaanvragen op verschillende domeinen. Liggen er al concrete plannen op tafel en wanneer hakt de minister knopen door?

Hannelore Goeman is ook benieuwd naar de toekomst van het Vlaams Brusselfonds. De relancemiddelen zijn eenmalige middelen en bij het begin van de zittingsperiode werden de middelen van het fonds bijna gehalveerd. Met de begrotingsruiter zal nog voor 700.000 euro aan niet-bestede middelen overgedragen worden. Al bij al blijven de middelen van het fonds serieus gekrompen sedert het begin van de zittingsperiode. Wat ligt er op tafel na de relancemiddelen? Bekijkt de minister of het Brusselfonds opnieuw kan worden gespijsd zoals in het verleden?

De minister draagt de samenwerking met de VGC terecht hoog in het vaandel. Kan de minister concreet toelichten hoe het overleg met de VGC verloopt? Kan hij voorbeelden geven van gemeenschappelijke projecten?

De minister zegt regelmatig samen te zitten met de lokale schepenen, bijvoorbeeld van Jeugd. Tot welke concrete resultaten, projecten, heeft dat al geleid?

In de BBT leest het lid dat er gewerkt wordt aan een nieuwe versie van Mykot. Kan de minister dat interessante project meer toelichten? "Brik zal het aanbod van betaalbare en kwalitatieve studentenkamers in eigen beheer in 2022 verder vernieuwen en hierbij nieuwe panden in gebruik nemen" (pagina 13). Dat zal volgens het lid zeer goed nieuws zijn voor de grootste studentenstad van België. Over hoeveel kamers gaat het, zijn die gebouwen al aangekocht en wanneer zijn ze beschikbaar?

Hannelore Goeman heeft grote bedenkingen bij de manier waarop het Nederlandstalig zorgaanbod in Brussel wordt uitgebouwd. Ze heeft lovende woorden voor het Huis van Gezondheid en het Kenniscentrum Wonen Welzijn Zorg. Maar ze staat heel kritisch ten aanzien van de wijze waarop het zorgnetwerk in de steigers wordt gezet. De invoering van de Vlaamse sociale bescherming zal er op termijn voor zorgen dat veel Brusselaars geen toegang meer krijgen tot de Vlaamse zorginstellingen in Brussel als ze niet zijn aangesloten bij de VSB. En dat zijn er heel wat. Kan de minister de evolutie schetsen van het aantal aangesloten (Nederlandstalige en Franstalige) Brusselaars? Zijn er plannen voor een nieuwe campagne rond de VSB? Het lid denkt dat er veel te weinig voor gebeurt. Volgens haar is de VSB niet de juiste piste, maar nu men er toch voor gekozen heeft, kan men beter zo veel mogelijk Brusselaars overtuigen om zich aan te sluiten.

Over het Kenniscentrum Wonen, Welzijn, Zorg leest het lid op pagina 14 van de BBT: "De data en conclusies van de situatieanalyse 'personen met een handicap in Brussel' zullen naast de resultaten van de door de GGC en Cocof gevoerde programmastudie worden gelegd zodat de aanbevelingen en conclusies elkaar versterken." Is het de bedoeling om voor personen met een handicap te werken aan een complementair aanbod met de GGC en de COCOF? "Het Kenniscentrum werkt aan een visienota over Vlaams erkende woonzorg in een Brusselse context met handvatten voor de sector en beleidsmakers" (pagina 14). Is het de bedoeling dat er ook een meer Brusselse vertaling komt van de Vlaamse investeringen in ouderenzorg? Op dit moment is er in Brussel al een zeer groot aanbod van woonzorgcentra, met te veel plaatsen. Vroeger al gaf het lid aan dat Vlaanderen misschien beter kon nadenken over alternatieve vormen van ouderenzorg zoals dagcentra en

revalidatiecentra, waar een veel grotere behoefte aan is. Is het de bedoeling dat het kenniscentrum in die richting een visienota opstelt?

Hannelore Goeman is verheugd dat er in deze begrotingsronde geen besparing zit voor Brussel. Dat neemt niet weg dat de Vlaamse Regering een halvering van haar begrotingstekort nastreeft tegen het einde van deze zittingsperiode. Kan de minister garanderen dat de Brusselbegroting ook de volgende jaren gespaard blijft van een besparing?

2.2.3. Stijn Bex

Volgens *Stijn Bex* is Groen tevreden met de continuïteit in zowel het beleid als de begroting. Het nieuwe beleids- en beheersinstrumentarium voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie vanaf 1 januari 2022 betekent een grote meerwaarde inzake planning en rapportering ten aanzien van de Raad van de VGC. Die overstap is voor de VGC-administratie een gigantisch karwei: de omschakeling moet in minder dan twee jaar tijd plaatsvinden terwijl de Vlaamse lokale besturen daar destijds minstens zes jaar tijd voor gekregen hebben. Het lid verneemt wel dat de VGC-administratie goed wordt bijgestaan door het Agentschap Binnenlands Bestuur. Hij vraagt dat de minister dit goed opvolgt zodat alles vlot en met de nodige steun verloopt.

Hannelore Goeman heeft terecht aandacht gevraagd voor de grote noden in bijvoorbeeld het onderwijs of de kinderopvang. De antwoorden van de betrokken ministers zijn soms te beperkt. De minister heeft terecht gevraagd om samen de vakministers op te volgen, maar heeft hij zelf suggesties om die ministers meer tot actie aan te zetten? De minister ontmoet zijn collega's vaker in de ministerraad. De vragen aan de vakministers vallen vaak op een koude steen.

2.2.4. *Karin Brouwers*

De begroting geeft uitvoering aan het regeerakkoord en de beleidsnota en dit in moeilijke omstandigheden, aldus *Karin Brouwers*. De covidpandemie blijft in onze maatschappij aanwezig en heeft grote gevolgen. Dit belemmert de minister niet om voluit te gaan voor de uitvoering van zijn beleid en om concrete invulling te geven aan zijn belangrijke rol van verbindingsfiguur tussen Vlaanderen en Brussel.

Voor de CD&V-fractie zijn vooral de volgende bouwstenen van het beleid van de minister cruciaal. Vooreerst is er het belang van concrete realisaties en acties op het terrein. Er kan daarbij verwezen worden naar de bijkomende middelen voor het Brusselfonds die in 2022 onder meer gebruikt zullen worden voor digitalisering van de dienstverlening en infrastructuur (Muntpunt en Huis van het Nederlands Brussel) en de projectoproep Gemeenschapsinfrastructuur als broedplek in Brussel. Met deze projectoproep mag men in 2022 concrete investeringsdossiers verwachten.

De minister hecht ook terecht veel belang aan de VGC als partner. Het lid gaat daar niet dieper op in. De CD&V-fractie staat achter de waarborgen voor de middelen voor Brussel, onder meer via het Vlaams Brusselfonds.

Overleg met alle betrokkenen en een goed gestructureerd Vlaams netwerk in Brussel zijn zeer belangrijk. Een concreet voorbeeld daarvan was de succesvolle Trefdag. Het is dan ook zeer positief dat in het najaar van 2022 een tweede Trefdag zal worden georganiseerd, waarbij ook het netwerk in Vlaanderen zal betrokken worden.

Het versterken van het Nederlands in Brussel moet voor CD&V een aandachtspunt blijven. Het Huis van het Nederlands Brussel speelt daarin een essentiële rol. In

2022 zal het onderzoek naar de Brusselse taalleerders hopelijk ook wat inzicht geven in het leerproces en de moeilijkheden daarbij. Positief is ook dat de minister het Steunpunt Taalwetwijzer meer zichtbaarheid wil geven.

Voor het werken aan een Nederlandstalig zorgbeleid in Brussel is het zeer belangrijk om – samen met de structurele partners – te streven naar voldoende Nederlandstalige zorgverleners. Karin Brouwers weet dat dit een pijnpunt blijft, niet alleen in Brussel. Zelfs in Leuven is personeel in woonzorgcentra het Nederlands soms niet goed machtig.

Vanzelfsprekend staat CD&V achter een sterk onderwijs- en jeugdbeleid in Brussel. Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is een succesverhaal, maar men mag niet uit het oog verliezen dat ook hier personeelsproblemen zijn, net als in Vlaanderen. Zeer belangrijk zijn ook de inspanningen die de minister doet om een beleid voor kinderen en jeugd in Brussel tot stand te brengen. Kwetsbare jongeren zijn een belangrijke doelgroep. De CD&V-fractie staat volledig achter die projecten.

Tot besluit stelt Karin Brouwers dat de minister erin slaagt om binnen de eigen bevoegdheden en samen met de andere ministers, wat hun bevoegdheden betreft, een coherent en geëngageerd Vlaams beleid voor Brussel tot stand te brengen. De fractie zal deze begroting dan ook met veel overtuiging goedkeuren.

2.2.5. Karl Vanlouwe

Deze begroting bouwt voort op de hoekstenen die het Vlaamse Gemeenschap in Brussel heeft gelegd, aldus *Karl Vanlouwe*. Vlaanderen investeert in Brussel voor een waarde van ongeveer een miljard euro, zelfs in tijden van besparingen. Dat is zelfs de Franstalige media opgevallen, terwijl dat in de Vlaamse media amper aan bod komt. Vlaanderen laat Brussel niet los. Dat is duidelijk het standpunt van deze Vlaamse Regering. Deze begroting toont aan dat het geen holle slogan is.

De Nederlandstalige zorg in Brussel is er alleen door de investeringen van de Vlaamse Gemeenschap. Jammer genoeg wordt Nederlandstalige zorg niet gerealiseerd in instellingen die niet van de Vlaamse Gemeenschap afhankelijk zijn. Wat we zelf doen, doen we dus inderdaad beter. De andere overheden in Brussel blijven jammer genoeg in gebreke.

Ook het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is een succesverhaal. Het staat garant voor een kwaliteitslabel. Tegelijkertijd wil Karl Vanlouwe de ketenbenadering bepleiten waarbij de Vlaamse Gemeenschap een aanbod doet voor jonge gezinnen die zich betrokken voelen bij die gemeenschap: via crèches, via Nederlandstalig onderwijs, via de Vlaamse sociale bescherming, via de culturele en welzijnsinstellingen in Brussel.

De N-VA-fractie heeft bij herhaling de projecten toegejuicht die genomen werden in het kader van het relanceplan. Digitaliseringsprojecten in het Huis van het Nederlands Brussel en Muntpunt sluiten perfect aan bij de digitalisering van onze samenleving. Via digitalisering kunnen sociale contacten onderhouden worden in deze covidcrisis. Hij geeft deze Vlaamse Regering ook een pluim voor de renovatieprojecten in het deeltijds kunstonderwijs in Brussel waarvoor ongeveer 3 miljoen euro is vrijgemaakt.

De N-VA-fractie heeft in dit parlement al herhaaldelijk gepleit voor meer vergaderingen samen met de Samenwerkingscommissie van de VGC-Raad. Hij is verheugd dat aan die voorstellen tegemoetgekomen wordt. Ook de collega's van de VGC-Raad staan volledig achter dergelijke samenwerking. Afstemming tussen het beleid van de Vlaamse Gemeenschap en van de VGC is uitermate belangrijk. Inspanningen van beide overheden moeten hand in hand gaan en elkaar versterken. Ze

moeten een uiting zijn van het Vlaamse Gemeenschapsbeleid dat in Brussel ontwikkeld wordt. Hij zou het ten zeerste betreuren dat de VGC niet voortbouwt op de doelstellingen van de Vlaamse Gemeenschap.

Zijn fractie juicht toe dat er werk wordt gemaakt van het nieuwe begrotingsstelsel voor de VGC. Het betekent een omslag naar een moderne overheid waarbij gewerkt wordt met beleidsdoelstellingen, een meerjarenplanning en financiële transparantie. Hij klaagt daarbij ook het "totale gebrek aan financiële maturiteit" aan van de Brusselse Regering. Volgens het lid is er gewoon sprake van wanbeheer.

Zijn fractie wil erop toezien dat alle Vlaamse overheden uit eenzelfde mond spreken en hun verantwoordelijkheid nemen voor de versterking van het Vlaams-Brusselse netwerk. Initiatieven van de VGC, gefinancierd met de dotatie van 28,4 miljoen euro, moeten bijdragen aan de zichtbaarheid van de Vlaamse Gemeenschap. Hij herinnert aan de weerstand die het aanbrengen van bepaalde symbolen aan de Vlaamse gemeenschapsinstellingen in het verleden opgeroepen heeft.

14,6 miljoen euro gaat naar de Brusselse partners (onder meer BRUZZ, het Huis van het Nederlands Brussel en Muntpunt). Kan de minister verduidelijken hoeveel gaat naar de respectievelijke partners? BRUZZ moet een kwaliteitsvol nieuwsmedium zijn over de Brusselse actualiteit. Het is een onmisbare schakel in het Vlaams-Brusselse netwerk, met een eigen rol die volgens de N-VA in de beheersovereenkomst en een resolutie (*Parl.St.* Vl.Parl. 2020-21, nr. 531) werd ingeschreven, namelijk het versterken van de band tussen Vlaanderen en Brussel. Het is de taak van BRUZZ om anderstaligen de weg te helpen vinden naar het Vlaams-Brusselse netwerk, maar niet om zich om te vormen tot een meertalig medium waar het Nederlands niet meer de hoofdrol speelt. Het lid heeft soms de indruk dat het medium deze taak niet echt vervult en vraagt BRUZZ nogmaals op om deze taak ter harte te nemen.

De Brusselse Vlamingen worden jammer genoeg nog altijd geconfronteerd met het gebrek aan tweetaligheid in de hoofdstad. De Brusselse overheden, zowel lokaal als gewestelijk, komen hun verplichtingen niet na. Hij roept opnieuw op tot de versterking van het Nederlands. De belangen van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel veiligstellen moeten een speerpunt in het beleid van de minister blijven. In de Brusselse Regering zijn er partijen die op dat vlak capituleren voor Franstalige belangen. Noch het GGC-College, noch de Brusselse Regering vernietigt onwettige benoemingen wegens overtreding van de taalwetgeving. De Brusselse Regering heeft in zijn beleidsverklaring een fout signaal gegeven door te stellen dat Brussel een meertalige stad is waar het Frans de voertaal is en ook nog andere talen worden gesproken. Het Nederlands wordt gedegradeerd tot een taal die naast de lingua franca wordt gesproken.

Meer in detail wenst het lid te vernemen hoeveel projectvoorstellen sinds de doorslag van Polsslag Brussel ingediend werden bij de administratie. Van welke organisaties kregen de projectaanvragen een positieve beoordeling, wat is de inhoud en de looptijd van de projecten en welk bedrag werd toegekend? In 2022 wordt de aangepaste subsidiegids verder geïmplementeerd. Wat bedoelt de minister daarmee? Kan hij ook een overzicht geven van de investeringen vanuit het Vlaams Brusselfonds in 2021? Wanneer zijn de resultaten te verwachten van het onderzoeksproject over de objectiviteit van BRUZZ? Er is ook sprake van een continu leerproject voor BRUZZ-medewerkers. Hoe verloopt dat concreet en worden daarvoor bijkomende initiatieven gepland in 2022? Wanneer is het resultaat van het onderzoek taalleerders te verwachten?

2.2.6. Antwoord van minister Benjamin Dalle

Wat betreft het inzetten op diversiteit in de subsidielijn Polsslag Brussel beaamt minister *Benjamin Dalle* dat diversiteit ook in het verleden een aandachtspunt was. Uit het onderzoek door Erasmushogeschool Brussel en VUB blijkt echter dat het werkveld opmerkt dat er nog verbetering mogelijk is op dat vlak. Andere opmerkingen betreffen het nog meer faciliteren van samenwerking binnen het netwerk en de band tussen Vlaanderen en Brussel nog meer op een positieve manier in het licht zetten. Na al die jaren van inspanningen is diversiteit nog geen optimale realiteit. Die vaststelling geldt trouwens niet alleen voor het Brusselbeleid. Het is voor bedrijven, overheid en organisaties een blijvend werkpunt. Op het vlak van de media zijn er voor de openbare omroep VRT streefcijfers voor schermaanwezigheid en aanwezigheid in het personeelsbestand rond migratieachtergrond, gender en personen met een handicap. Er wordt dus gestreefd naar de representativiteit van de gehele bevolking. Dat geldt ook voor het Brusselbeleid. Voor de Vlaams-Brusselse instellingen is het een aandachtspunt om alle Brusselaars te bereiken, uiteraard diegenen die in het Nederlandstalige aanbod geïnteresseerd zijn.

'Van taalklacht naar taalkracht' blijft volgens de minister een belangrijk uitgangspunt. Uiteraard is het belangrijk de puntjes op de i te zetten en waar de wet niet gerespecteerd wordt, klacht in te dienen en scherp op te treden vanuit de verschillende bevoegde instanties. De minister neemt wel degelijk zijn signaalfunctie op. Een exhaustief overzicht zou te ver voeren, maar hij geeft enkele voorbeelden. Naar aanleiding van het verschijnen van het recentste verslag van de vicegouverneur heeft de minister er bij de leden van het VGC-College op aangedrongen om het rapport ook in de schoot van de Brusselse Regering te agenderen en ter harte te nemen. Naar aanleiding van getuigenissen dat Nederlandstaligen niet goed in hun taal geholpen worden in de Brusselse vaccinatiecentra heeft de minister contact opgenomen met bevoegd collegelid Elke Van den Brandt. Zij heeft dat verder opgenomen met de GGC, opdat Nederlandstalige zorg in de vaccinatiecentra een prioriteit zou worden. Daarmee wil de minister niet beweren dat het nu perfect loopt maar er worden reële inspanningen geleverd. De minister wil met dit voorbeeld aantonen dat hij zijn signaalfunctie ernstig opneemt, maar uiteraard is hij niet bevoegd om beslissingen te nemen op dat vlak.

Die uitspraak van een journalist tijdens een werkbezoek van de VGC-Raad aan BRUZZ kan de minister niet bevestigen. Als die uitspraak wel gevallen is, dan kan dat uiteraard niet door de beugel. BRUZZ moet een onpartijdig medium zijn dat op een kwaliteitsvolle manier aan journalistiek doet, met respect voor de deontologische code voor journalisten.

De minister is verrast over de uitspraak van Hannelore Goeman over het zetten van een eigen stempel op het Brusselbeleid. Hij heeft een aantal belangrijke initiatieven genomen die duidelijk getuigen van een eigen stempel van hemzelf en van deze regering. Hij geeft drie illustraties daarvan. Voor het eerst in 25 jaar heeft de minister, samen met de verschillende stakeholders, een grondige en wetenschappelijk begeleide evaluatie laten uitvoeren van de subsidielijn Projecten voor Brussel. Het richtlijnenkader werd geactualiseerd en herdoopt in Polsslag Brussel. Hetzelfde geldt voor het Vlaams Brusselfonds. Dat fonds was lange tijd een potje met geld waarmee de Vlaamse Brusselminister hier en daar een project kon steunen naar eigen voorkeur. Het is uiteraard belangrijk te kunnen inspelen op specifieke projecten. Maar de minister heeft ervoor gekozen om het richtlijnenkader te actualiseren en coherent te maken, gefocust op de infrastructuur van de Vlaams-Brusselse instellingen. Dat is een duidelijke keuze die in het verleden niet werd gemaakt. Het Brusseldecreet en het toezicht op de VGC is een derde illustratie. Sinds 1989 werd dat niet meer grondig aangepast. De BBC werd ingevoerd, waarvan vriend en vijand nu zeggen dat het een verstandige aanpassing is. Begroting – de belangrijkste financiële stroom vanuit Vlaanderen naar Brussel – en beleid

worden aan elkaar gekoppeld. Het is een fundamentele hervorming met een positieve impact.

Een rode draad in het Brusselbeleid van de minister is de overtuiging dat de Vlaamse Regering moet bijdragen aan één belangrijke doelstelling, namelijk aan jonge Brusselaars kansen geven. Dat moet volgens de minister de eerste prioriteit zijn van alle Brusselse instellingen. De Vlaamse Regering heeft daarbij geen lessen te leren van andere overheden.

Hannelore Goeman had het over de horizontale functie van de Brusselminister. Het is onjuist dat Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts geen inspanningen zou doen voor het Nederlandstalige onderwijs in Brussel. Recentelijk had de minister een overleg met minister Ben Weyts en VGC-collegelid Sven Gatz om te bekijken hoe ze het lerarentekort in Brussel kunnen aanpakken. Beide ministers doen belangrijke inspanningen en de samenwerking verloopt uitstekend. Het lerarentekort is echter niet gemakkelijk op te lossen, noch in Vlaanderen, noch in Brussel. Het is in Vlaanderen een zeer grote uitdaging om geschikte kandidaten te vinden in de bedrijven, in het onderwijs en ook in de kinderopvang. Het is niet alleen belangrijk wat Vlaanderen en de VGC doen, maar ook wat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest doet om de nog steeds ongeveer 90.000 Brusselse werkzoekenden toe te leiden naar jobs, vooral in het onderwijs en de kinderopvang.

De vergelijking tussen de 250 door Vlaams minister van Welzijn Wouter Beke aangekondigde plaatsen in de kinderopvang en de 1000 gerealiseerde plaatsen in de vorige zittingsperiode, loopt mank. De 1000 plaatsen waren het resultaat van een combinatie van geïnvesteerde middelen vanuit de Vlaamse Gemeenschap en Brussel, met gecomiddelen en aanvullende VGC-financiering. Dat was onder meer de verdienste van VGC-collegelid Bianca Debaets die extra inspanningen heeft gedaan boven op die van de Vlaamse overheid. Met het engagement van de Vlaamse Regering nu voor 250 bijkomende plaatsen wordt de Brusselnorm dubbel gehaald: het betreft 10 procent van de totale Vlaamse middelen voor kinderopvang. De minister rekent erop dat – net zoals in de vorige zittingsperiode – ook de VGC middelen zal aanwenden om daarbovenop nog extra plaatsen te realiseren.

De minister zal niet verhullen dat de start van deze Vlaamse regeerperiode niet evident was voor de kunsten- en cultuurinstellingen in Brussel. Er werd extra geïnvesteerd in onderwijs, welzijn en innovatie via een besparingsronde op subsidies. Voor de cultuursector is dat niet gemakkelijk geweest. Sinds de start van de coronacrisis heeft minister-president Jan Jambon, ook Vlaams minister van Cultuur, extra inspanningen gedaan om alle cultuur- en kunsteninstellingen te steunen, met zeer veel aandacht voor de Brusselse instellingen. Van het Coronanoodfonds dat in het eerste coronajaar werd opgestart, werd er 3,17 miljoen euro specifiek toegekend aan de VGC om cultuur-, jeugd- en sportinstellingen door de coronacrisis te helpen. Daar is nog een vervolg op gekomen: minister-president Jan Jambon heeft de activiteitenpremie ingevoerd zodat kleinere organisaties extra initiatieven konden nemen. De minister daagt Hannelore Goeman uit om na te gaan welke extra projecten, initiatieven en events het afgelopen jaar in Brussel hebben plaatsgevonden en hoeveel daarvan steun hebben gekregen vanuit de activiteitenpremie. Zeer veel Brusselse instellingen hebben ervan gebruikgemaakt. De Brusselnorm werd zeker gehaald.

Van de 10 miljoen euro relancemiddelen wordt ongeveer 2 miljoen euro uitgetrokken voor gemeenschapsinfrastructuur als broedplek in Brussel, om de muren tussen de sectoren te doorbreken. Brusselse initiatieven en buurten worden ondersteund en aangemoedigd om over de muurtjes van de sectoren heen te werken. Zowel langs de vraag- als langs de aanbodzijde is er een groot enthousiasme bij de Brusselse organisaties. Enerzijds zijn er organisaties die vierkante meters te veel hebben en die ter beschikking kunnen stellen van andere organisaties. An-

derzijds hebben andere organisaties nood aan extra ruimte. Architecture Workroom Brussels analyseert en selecteert de projecten waarna de minister beslist welke projecten ondersteuning krijgen.

Jeroen Windey had aangegeven dat er efficiëntiewinst geboekt kon worden door het Vlaams Brusselfonds niet langer als afzonderlijk begrotingsfonds met rechtspersoonlijkheid te behouden. De minister wil die piste zeker onderzoeken en realiseren vanaf 2023. Het is belangrijk dat het Vlaams Brusselfonds, dat onder die naam ook bekend is op het werkveld, als een afzonderlijke begrotingslijn blijft bestaan. De erfpachtregeling voor Muntpunt stopt de volgende zittingsperiode waardoor automatisch budgettaire ruimte zal ontstaan.

Er zijn te veel samenwerkingsprojecten met de VGC om hier op te sommen. De minister vermeldt ter illustratie het gezamenlijke project van Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, en Elke Van den Brandt, Brussels collegelid van Welzijn, om de Vlaamse hulplijn 1712 voor vragen over geweld, misbruik en kindermishandeling beter bekend te maken in Brussel. De minister onderstreept dat de goede samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC tot resultaten leidt.

Het belangrijkste lopende project binnen Jeugd is de projectoproep om te investeren in jeugdinfrastructuur, ten bedrage van 7,7 miljoen euro voor heel Vlaanderen en Brussel. Het behelst drie delen: de klassieke jeugdinfrastructuur (jeugdhuizen, jeugdlokalen), ontmoetingsplaatsen en speelterreinen. De eerste indieningsdatum is 1 december 2021. Specifiek voor Brussel is voorzien dat er cofinanciering en samenwerking mogelijk zijn vanuit de VGC en de negentien Brusselse gemeenten. De minister hoopt op een grote respons. Er werd in ieder geval veel promotie gevoerd bij alle organisaties. Hij verwijst ook naar het overleg met de schepenen van Jeugd. Daarbij worden ook altijd de Brusselse schepenen en de VGC uitgenodigd. Deze projectoproep werd daar ook onder de aandacht gebracht.

Tot op heden zijn de databanken van Brik en Platforme Logement Etudiant gescheiden. De databank van Brik (alle privé-eigenaars en de eigen koten van Brik) telt momenteel 370 gebouwen met in totaal 3011 goedgekeurde kamers. Het is de bedoeling om het platform te verbeteren en volledig te vernieuwen in samenwerking met PLE. De databanken zullen gescheiden blijven voor bestaande gegevens, maar nieuwe panden zullen in een gemeenschappelijke databank ondergebracht worden. De kamers zullen daarbij ook gecontroleerd worden. Daarnaast heeft Brik momenteel 338 kamers in eigen beheer voor studenten en de partnerinstellingen. De meeste gebouwen zijn het voorwerp van een langetermijnhuurovereenkomst tussen Brik en de eigenaar. Het is de doelstelling om in 2022 60 units bijkomend in beheer te nemen. in 2025 zou men 500 units willen bereiken. Brik is momenteel in gesprek over een pand in Anderlecht; de andere pistes zijn nog in onderzoek. De minister vat samen dat het de bedoeling is het aanbod te vergroten: door kamers in eigen beheer, maar ook door het bredere aanbod van private eigenaars beter toegankelijk te maken via de samenwerking met PLE.

Het Kenniscentrum WWZ heeft samen met de VGC een studie uitgevoerd over de verbetering van de toeleiding voor personen met een handicap. Een concreet project van de Vlaamse ministers Wouter Beke en Bart Somers heeft de toeleiding al verbeterd maar dit verdient verdere aandacht op de langere termijn. De ouderenzorg in de hoofdstad is een grote uitdaging. De Vlaamse woonzorgcentra hebben het niet altijd gemakkelijk. De VSB is daarbij inderdaad een grote uitdaging. Sinds kort wordt de VGC betrokken in het structurele overleg over de woonzorgcentra en de ouderenzorg. Er moet de komende jaren hard gewerkt worden om aan de noden te voldoen.

Het is inderdaad zorgwekkend dat het aantal aansluitingen bij de VSB niet in stijgende lijn lopen. Vlaams minister Wouter Beke van Welzijn bereidt een promotiecampagne voor de VSB voor. Het betreft een terecht aandachtspunt.

De overschakeling naar de nieuwe BBC vergt inderdaad veel inspanningen van het VGC-College en van de VGC-administratie. De samenwerking tussen het Agentschap Binnenlands Bestuur en de VGC-administratie is inderdaad uitstekend. Het agentschap probeert dit overgangsproces zo goed mogelijk te ondersteunen. De minister hoopt dat men erin slaagt om alle aspecten van de BBC op een goede manier te implementeren, al heeft hij er begrip voor als niet alles perfect zou lopen vanaf de eerste dag. De timing is inderdaad relatief scherp voor een dergelijk omvangrijke hervorming. Het is een work in proces.

Het is waardevol dat het Brusselbeleid ook elders in Vlaanderen nauwgezet opgevolgd wordt. Hij betreurt dat de bredere berichtgeving over de hoofdstad soms de indruk wekt dat de investeringen in Brussel een transfer of weggegooide middelen zijn. Karin Brouwers wijst terecht op het belang van de investeringen in Brussel voor heel het land, en zeker voor de regio rond de hoofdstad. Investeringen in het Nederlandstalige onderwijs, kinderopvang enzovoort renderen in de hoofdstad en zijn zinvol voor inwoners van de rand die er ook een beroep op kunnen doen. Als Brusselaars naar de Vlaamse Rand komen of verhuizen is het ook een voordeel dat ze het Nederlands goed beheersen.

Het verslag van het Rekenhof over de Brusselse gewestbegroting verdient bijzondere aandacht, zegt de minister enigszins eufemistisch. Hij wil er wel op wijzen dat de gewestbegroting en de VGC-begroting een totaal ander traject kennen. Met de BBC heeft Vlaanderen goed zicht op de VGC-begroting. Er is voldoende transparantie.

Het spreekt voor zich dat de minister 100 procent transparantie kan verschaffen over de verdeling van de middelen aan de tien structurele partners. Hij verwijst naar bijlage 6 bij dit verslag. BRUZZ ontvangt een groot bedrag, namelijk 6.030.000 euro, dat nog door de VGC wordt aangevuld. Het is dus een goed gefinancierde regionale omroep. De context is natuurlijk totaal anders dan die van de andere regionale omroepen in Vlaanderen. Die middelen zijn nodig om van BRUZZ een sterk medium te maken met goede berichtgeving over de hele Brusselse actualiteit en zeker over het Nederlandstalige netwerk. Daartegenover staat dat de Vlaamse overheid de omroep mag vragen om kwaliteitsvolle journalistiek te brengen. BRUZZ werkt vaak met jonge journalisten die goed in het vak moeten worden opgeleid. Vaak stromen ze door naar andere mediabedrijven zoals de VRT. Dat heeft de meerwaarde dat ze de aandacht voor Brussel naar elders meenemen. De beheersovereenkomst is ambitieus op het vlak van kwaliteit. De minister deelt de mening van Karl Vanlouwe dat dit ook operationeel moet worden aangetoond. BRUZZ werkt hard aan de realisatie daarvan. Dat kan bij gelegenheid in deze commissie aan bod komen.

Meer informatie over de Projecten voor Brussel zijn terug te vinden op de website vlaanderen.be/brussel. Goedgekeurde projecten worden zo vlug mogelijk bekendgemaakt op de website. In 2021 werden er 41 projecten goedgekeurd.

Als commissieleden de indruk hebben dat vakministers onvoldoende aandacht besteden aan de problemen in Brussel, moeten ze dat zeker aankaarten in deze commissie of bij het kabinet van de minister. Hij is zeker bereid om daarover in contact te treden met de betrokken vakministers.

2.3. Indicatieve stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen 9, §2 (SJ0-1SGI5EX-IS), 12, §1 (SJ0-1SGI2EB-WT) en §3 (1SJ0GI2EA-WT tot SJ0-1SGI2EC-WT), 47 en 90 en de begrotingstabellen afdeling I. Beleidsdomein Kanselarij en Bestuur, programma G. Brussel, en afdeling V. Vlaams Brusselfonds (VBF) (zie opsplitsing begrotingsverslag commissie Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie: Parl.St. Vl.Parl. 2021-22, nr. 15/8), worden indicatief met 9 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

III. Vlaamse Rand

1. Eindrapport VBH Vlaamse Rand

1.1. Toelichting door Jeroen Windey, administrateur-generaal van het Agentschap Binnenlands Bestuur

De Vlaamse Regering heeft op 4 december 2020 aan de Vlaamse administratie de opdracht gegeven om de diverse uitgavenposten van de Vlaamse begroting grondig door te lichten. De bedoeling is de efficiëntie en effectiviteit van de financiën te verbeteren. Die oefening werd het best wetenschappelijk onderbouwd, eventueel op basis van bestaand onderzoek.

De bevoegdheid Vlaamse Rand is een transversale bevoegdheid. Dat betekent enerzijds dat iedere vakminister initiatieven kan nemen die in de Vlaamse Rand gesitueerd zijn. Minister Ben Weyts, bevoegd voor de Vlaamse Rand, kan anderzijds rechtstreeks impulsen geven in de Vlaamse Rand, bijvoorbeeld om het Vlaamse en groene karakter te versterken. Maar zonder de sectorale impulsen van de vakminister voor Natuur zouden die niet volstaan.

De middelen voor Vlaamse Randbeleid binnen het Agentschap Binnenlands Bestuur zijn al bij al relatief beperkt. Tegelijk is het de ambitie van de Vlaamse Regering om een Vlaamse Randbeleid te voeren. Net zoals voor de bevoegdheid Brussel komt men voor deze VBH-oefening voor de Vlaamse Rand op een detailniveau. Toch heeft de administratie deze oefening grondig gemaakt.

In het eindrapport wordt vooral gekeken naar optimalisatietrajecten. De focus ligt op de administratieve vereenvoudiging van de instrumenten. Deze oefening werd samen met vzw ‘de Rand’ en BRIO uitgevoerd.

Het eerste onderzoeksthema in het eindrapport betreft het Documentatiecentrum Vlaamse Rand. Het documentatiecentrum werd opgericht in 2007 en heeft tot doel studies, onderzoeken, statistieken enzovoort die betrekking hebben op de Vlaamse Rand beter te verzamelen en te ontsluiten. Die kennisdeling beantwoordt aan een specifieke grote behoefte voor het Randbeleid. De taakverdeling en indeling van het documentatiecentrum werden enigszins gewijzigd in de loop van de tijd. De provincie heeft haar onderzoeksbudget teruggeschroefd, de studiedienst van de Vlaamse Regering werd anders georganiseerd. Het kwam erop neer dat BRIO en vzw ‘de Rand’ het gros van de taken op zich namen. In het regeerakkoord van 2019 werd beslist om het documentatiecentrum in te kantelen in het Agentschap Binnenlands Bestuur. Die inkanteling is ondertussen decretaal geregeld en zit eraan te komen in de loop van volgend jaar. In het rapport wordt beschreven wat dit operationeel betekent. Met de partners wordt een nieuwe taakverdeling bekeken. Er zullen meer taken van het documentatiecentrum overgeheveld worden naar het Team Vlaamse Rand van ABB. Die extra taak zal een andere personele organisatie vergen.

Een commissielid vroeg waarom slechts een halftijdse en geen voltijdse medewerker wordt ingezet (zie schriftelijk ingediende vragen, bijlage 4). ABB probeert zich zo efficiënt mogelijk te organiseren. De bedoeling is de taken zo goed mogelijk te kunnen volbrengen. In ABB zijn er andere beleidsvelden waar gelijksoortige taken worden opgenomen. Voor de beleidsvelden Brussel, Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid zijn er ook soms onderzoeks- of documentatietaken uit te voeren. Er kan dus capaciteit gedeeld worden. Binnen de Vlaamse overheid wordt hard gelet op de middelen, zeker op het vlak van personeel. ABB schrijft zich loyaal in op die agenda.

Een tweede aandachtspunt was het media- en communicatiebeleid in de Vlaamse Rand. Daar zijn verschillende actoren aan de slag: de Randkrant (vzw 'de Rand'), het documentatiecentrum, RINGtv, ROBtv, en een aantal websites. Er werd reeds een hele weg afgelegd inzake optimalisatie van de werking van RINGtv en vzw 'de Rand'. Verder is er de reeds genoemde inkanteling van het documentatiecentrum in ABB. De administratie doet nog twee voorstellen voor optimalisatie. Vooreerst stelt ze voor om de samenwerking met RINGtv verder uit te diepen door verschillende financieringsstromen in een meerjarige samenwerkingsovereenkomst op te nemen. Dat zou minder administratieve lasten en meer stabiliteit opleveren. Ten tweede stelt de administratie voor om de jaarlijkse vergoeding van 33.000 euro voor ROBtv stop te zetten. Ze vraagt zich af of deze vergoeding nog doelmatig is. Heeft de doelgroep niet voldoende toegang tot andere kanalen? Kan dat bedrag bespaard of ingezet worden voor andere instrumenten?

Een derde item is de optimalisatie van het relatiebeheer. Er werd samen met vzw de Rand een rondgang georganiseerd langs de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand. Er werd geluisterd naar hun noden, hun bevindingen over het Randbeleid en hun suggesties voor bijsturing. Het doel is te komen tot een meer ondersteunende en coachende dienstverlening. Aan vijftien van de negentien gemeenten werd een bezoek gebracht.

Er was een schriftelijk ingediende vraag over de resultaten van die bevraging (zie bijlage 4). Momenteel is er reeds een syntheseverslag, aan de detailverslaggeving wordt nog gewerkt. Sowieso worden de conclusies van de rondgang meegenomen in de dienstverlening. Ook vzw 'de Rand' gaat daarmee aan de slag. Er zijn reeds vervolggesprekken geweest met een aantal gemeenten.

Tijdens die kennismakingsronde komt het instrumentarium van het Randbeleid aan bod: het subsidieaanbod en de noden, de aangeboden data en informatie en het gebruik ervan, de focusthema's met de gewenste accenten, het stimuleren van de samenwerking tussen randgemeenten. Tijdens de themadagen wordt ingezet op actuele lokale cijfers en prioritaire beleidsthema's die de gemeenten naar voren schuiven, zoals onderwijs.

Vzw de Rand heeft tijdens de rondgang opgemerkt dat thema's naar boven kwamen die de laatste jaren wat minder aan bod kwamen: sport, jeugd, gemeenschapsvorming via cultuur, taalpromotie via flankerend onderwijs, onthaalbeleid en promotie NT2-aanbod. Deze thema's moeten prioriteit krijgen en de middelen moeten zo goed mogelijk ingezet worden ten dienste van de lokale partners.

De Randuitcheques werden ook onder de loep genomen. Er werd gepolst naar de efficiëntie ervan. Het gaat gemiddeld over 30.000 euro per jaar. Randbewoners die deelnemen aan een cursus of oefenkans Nederlands worden voor hun inspanningen beloond met Randuitcheques. Tegelijk wordt de drempel naar het Vlaamse culturele gemeenschapsleven verlaagd. In het Vlaams Parlement worden daar regelmatig vragen over gesteld. De belanghebbenden werden geconsulteerd over de toekomst van de Randuitcheques. Zij zijn over het algemeen enthousiast over de Randuitcheques maar ze vinden actie nodig om het systeem nieuw leven in te

blazen en de impact ervan te vergroten. Voor de doelgroep is het een aangename eerste kennismaking met het Vlaamse cultuurleven die leidt tot meer interesse. NT2-scholen en organisatoren van oefenkansen maken er dankbaar gebruik van. Daarom pleit de administratie niet voor de afschaffing, maar integendeel om de versterking van het instrument te overwegen. Ze stelt voor om meer op promotie in te zetten bij verdelers, ontvangers en eindgebruikers. Misschien kan de doelgroep uitgebreid worden. Intern moet bekeken worden wie de verdeling van de cheques kan overnemen van het Agentschap Integratie en Inburgering, want het zal dat in de toekomst niet meer doen. Tevens wordt voorgesteld om de verhoging van het aantal cheques per gebruiker te bekijken.

Het Vlaamse Randbeleid kent verschillende subsidielijnen: subsidies aan verenigingen, impulssubsidies, het Vlaamse Randfonds, facultatieve subsidies. Zij hebben dezelfde doelstellingen: inspelen op de specifieke uitdagingen in de Vlaamse Rand met als doel de veerkracht van het sociale weefsel te behouden en te versterken. Het Nederlands is daarbij een verbindend middelpunt. Er worden aan die subsidie-instrumenten soms verschillende voorwaarden gekoppeld. Het voorstel is om de verschillende subsidievormen onder te brengen in één geheel onder de noemer van het Vlaamse Randfonds. Het zou een vereenvoudiging van de administratieve verwerking betekenen. Vanzelfsprekend moet er een duidelijk kader gecreëerd worden en gelijke behandeling voor de subsidieaanvrager gegarandeerd worden. De jaarlijkse werkingssubsidies voor prioritaire partners zoals BRIO of FeliXart werden niet meegenomen in die oefening.

Jeroen Windey concludeert dat de administratie geen echte besparingsmogelijkheden heeft geïdentificeerd. De subsidies aan de prioritaire partners werden niet onder de loep genomen gelet op de vorige besparingsronde en de nieuw afgesloten samenwerkingsovereenkomst. De focus lag op administratieve vereenvoudiging en optimalisatie van het instrumentarium.

Over de middelen aan ROBtv kan gediscussieerd worden. De Vlaamse Regering had met VBH gevraagd om na te gaan waar er besparingsmogelijkheden zijn. Een van de voorstellen is een besparing van 6 procent op het vaste budget van het Vlaamse Randfonds, waar nog niet op bespaard werd. Gezien de grote noden in de Vlaamse Rand spreekt Jeroen Windey zich niet uit over de opportuniteit daarvan.

De administratie stelt ook voor om een spending review uit te voeren voor het gemeenschapscentrum De Bosuil in Jezus-Eik. In overleg met de gemeente, het gemeenschapscentrum zelf en alle partners kan bekeken worden of de huidige constructie van subsidiëring vanuit Vlaanderen nog de juiste is. Misschien is het meer zinvol om te focussen op de andere gemeenschapscentra, in het bijzonder in de faciliteitengemeenten.

Een spending review zou ook nuttig zijn voor verder onderzoek inzake de uitbouw van tweedelijnsondersteuning gemeenschapsvorming via cultuur voor de dertien (niet-faciliteiten)gemeenten van de Vlaamse Rand. Jeroen Windey vermeldt ook onderzoek naar de kostendekkingsgraad en efficiëntie van retributies bij vzw 'de Rand'. De administratie gelooft niet dat daar veel efficiëntie- of budgettaire winsten te halen zijn. De uitdagingen zijn er al niet min.

Tot slot gaat de spreker in op nog een schriftelijk gestelde vraag van het Vlaams Belang over de tabel op pagina 15 van het eindrapport. Er wordt opgemerkt dat er per jaar grote verschillen zijn in de cijfers. Jeroen Windey overloopt de begrotingslijnen. In de algemene werkingskosten (begrotingsartikel SJ0-1SHD2FA-WT) is een schommeling vast te stellen over de jaren heen. In 2018 neemt het budget substantieel toe: van 312.150 in 2017 naar 640.836 in 2018. Dat heeft te maken met de financiering van de taalbarometer in 2018. Vanaf 2019 ziet men ook overal de besparing van 6 procent opduiken. Wat betreft de subsidies voor faciliteitenge-

meenten is er in 2020 een sterke toename naar 357.652,85 euro. Dat hield verband met veel en grote impulssubsidies, geheralloceerde overschotten van RINGtv- en BRIO-middelen. De fluctuaties van de bedragen hangen ook af van het aantal subsidiedossiers dat wordt ingediend en positief beoordeeld. Het bedrag in 2021 wordt door de administratie als een normaal bedrag ingeschat, namelijk 238.120 euro. De sprong in de middelen voor BRIO van 2019 naar 2020 heeft een technische reden: de nieuwe regels van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën. Zoals altijd werden in 2019 de vastleggingen voor het volgende jaar ingeschreven. Vanaf 2020 werd dit begrotingstechnisch rechtgezet. Voor RTVB (vzw Regionale Televisie Vlaams-Brabant) werden de middelen in 2019 voor twee jaar vastgelegd, vandaar de sprong tussen 2019 en 2020. De verminderde middelen aan FeliXart zijn het gevolg van besparingen. Al deze sprongen zijn niet bijzonder en ze zijn ook aan bod gekomen tijdens de jaarlijkse bespreking van de begroting Vlaamse Rand in deze commissie.

1.2. Vragenronde

Jan Laeremans dankt de spreker voor de uitleg bij de tabel op pagina 15 maar de schommelingen in de algemene werkingskosten zijn hem nog niet helemaal duidelijk. De toename aan middelen tussen 2017 en 2018 is dus te wijten aan de middelen voor de taalbarometer, maar daarna, in 2019, maakt het bedrag een duik naar een veel lager bedrag dan in 2017. In 2021 komt daar terug een substantieel bedrag bij. Hij verwacht bij algemene werking een relatief constant beleid en begrijpt dus niet dat er voor algemene werkingskosten dergelijke grote sprongen gemaakt worden.

Jeroen Windey wijst op de flexibiliteit waarmee middelen op bepaalde begrotingsposten worden aangerekend. De taalbarometer, een beleidsinstrument, kan bezwaarlijk een algemene werkingskostenpost genoemd worden. Voor de gedetailleerde uitleg op die vraag verwijst hij naar bijlage 7 bij dit verslag.

Katia Segers vraagt of de administratie tijdens de VBH heeft stilgestaan bij een eventuele herdefiniëring van de Rand, die nu officieel negentien gemeenten telt. Welke implicaties zou een uitbreiding van de officiële Vlaamse Rand hebben op budgetten, middelen enzovoort?

Jeroen Windey antwoordt dat daar niet bij werd stilgestaan. Zoals door de Vlaamse Regering was opgedragen heeft de administratie naar optimalisatie- of besparingsmogelijkheden gezocht in de begrotingslijnen.

Inez De Coninck kan het besparingsvoorstel voor ROBtv steunen. Het lid is zeker voorstander van het verder onderzoeken van het voorstel rond het gemeenschapscentrum De Bosuil in Jezus-Eik. Deze situatie is historisch gegroeid. De gemeente heeft twee centra op haar grondgebied: een van de gemeente zelf en een van vzw 'de Rand'. Ze hoopt dat die constructie herbekeken kan worden.

2. Algemene uitgavenbegroting en BBT Vlaamse Rand 2022

2.1. Toelichting door Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport

2.1.1. Algemene uitgavenbegroting Vlaamse Rand 2022

Minister *Ben Weyts* verduidelijkt dat er een bijstelling is gebeurd van 78.000 euro, bestaande uit indexaties en compensaties. De VBH heeft uiteraard ook geleid tot discussies in de Vlaamse Regering over eventueel door te voeren budgettaire ingrepen en besparingen. De minister benadrukt dat het Vlaamse Randbeleid de dans van de besparingen heeft kunnen ontspringen. De engagementen bij de start van

deze regeerperiode, namelijk een extra budgettaire impuls voor de Vlaamse Rand – aanvankelijk 20 miljoen euro, vervolgens opgetrokken naar 26 miljoen euro – blijft gehandhaafd. Er wordt slechts een bijstelling van een luttele 78.000 euro doorgevoerd. Die bestaat uit een indexatie van 1000 euro (subsidie aan BRIO) en anderzijds een compensatie van 4000 euro van de apparaatskredieten ABB naar het Vlaamse Randfonds. Dat laatste gaat om het terugzetten van eenmalige investeringen voor de projectcoördinator van het Vlaamse Randfonds. Er is ook een indexatie van 77.000 euro en een compensatie van min 4000 euro op de toelage aan vzw 'de Rand'. De minister concludeert dat dit positief nieuws is voor het Vlaamse Randbeleid.

De begroting Vlaamse Rand valt uiteen in drie begrotingsartikelen. Voor Gecoördineerd Randbeleid (begrotingsartikel SJ0-1SHD2FA-WT) werd 1.005.000 euro ingeschreven voor 2022. Daarmee worden de impulssubsidies gefinancierd, de subsidies voor faciliteitengemeenten, de subsidies voor structurele partners zoals RINGtv, BRIO, Museum Felix De Boeck en algemene werkingskosten.

Aan het Vlaamse Randfonds (begrotingsartikel SJ0-1SHD2FB-WT) wordt 26 miljoen euro toegekend voor de hele regeerperiode. Die middelen blijven gevrijwaard voor de Vlaamse Rand. Voor 2022 wordt 6,4 miljoen euro ingeschreven om aan te wenden. Desgevallend kunnen de niet-aangewende middelen via de begrotingsruiter overgedragen worden naar het volgende begrotingsjaar.

De toelage voor vzw 'de Rand' (begrotingsartikel SJ0-1SHD2FY-IS) bedraagt 5,967 miljoen euro, een ruim bedrag.

Visuele weergave via de taartdiagram toont duidelijk dat het Vlaamse Randfonds, nieuw sedert deze regeerperiode, de grootste slokop is. Het tweede grootste taartdeel is de toelage voor vzw 'de Rand'. De rest van de taart betreft de kleine gerichte subsidies die de minister heeft toegelicht.

2.1.2. Beleids- en begrotingstoelichting Vlaamse Rand 2020

Minister *Ben Weyts* overloopt niet de volledige beleidsnota, maar de belangrijkste elementen, met bijzondere aandacht voor nieuwe beleidsinitiatieven.

Twee pijlers

In essentie is het beleid voor de Vlaamse Rand gebouwd op twee pijlers: het Vlaamse karakter versterken en de Groene Gordel verder beschermen en uitbouwen. Voor dat laatste is het de ambitie om de defensieve stelling verlaten voor een meer offensieve houding: meer groen en meer bomen in de Vlaamse Rand. Om dit volgend jaar te realiseren werden de nodige middelen vrijgemaakt.

Hoe wil de minister die twee doelstellingen realiseren in het komende jaar? Vooreerst focust het Vlaamse Randfonds in 2022 op drie zaken:
- bijkomend groen, door de projectoproep samen met Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir en door een afzonderlijke actie gericht op bedrijven en burgers;
- flankerend onderwijsbeleid via een bijkomende taak voor vzw 'de Rand';
- streekontwikkeling, intergemeentelijke samenwerking op projectbasis 'Zennevallei Hergist' tussen Halle, Sint-Pieters-Leeuw en Beersel, waarbij de minister regionale identiteit nieuw leven wenst in te blazen.

Ten tweede rekent de minister op vzw 'de Rand'. 2022 is het tweede jaar van een ambitieus nieuw meerjarenplan. Via de eerstelijnswerking faciliteitengemeenten verzekert vzw 'de Rand' de Vlaamse aanwezigheid in de zes faciliteitengemeenten via haar gemeenschapscentra. De actieradius werd gevoelig verruimd: de vzw

ondersteunt de dertien gemeenten in de rest van de Vlaamse Rand die met gelijksoortige uitdagingen kampen. Administrateur-generaal van ABB Jeroen Windey heeft de nauwe contacten met de lokale besturen geduid. Er wordt geprobeerd tegemoet te komen aan de hoge integratienoden, de problematiek van het grote aantal Nederlandsonkundigen en de grote onderwijsuitdagingen.

Een derde actor is de administratie, het Team Vlaamse Rand binnen ABB. Het team probeert de gemeentebesturen bij te staan in het aangaan van de beleidsuitdagingen, in 2022 meer bepaald via het verstrekken van data en nuttige info, het organiseren van inspiratiedagen, een vernieuwde website en sterkere communicatie.

Vier strategische doelstellingen

De minister overloopt niet elke actie, maar licht uit elke strategische doelstelling één beleidsmaatregel uit die hij verder toelicht.

– SD 1 Rechtstreekse initiatieven voor een gecoördineerd Randbeleid

Deze strategische doelstelling betreft de eigen initiatieven die hij als minister neemt in uitvoering van het Randbeleid. Denk aan de impulssubsidies, de steun aan FeliXart en RINGtv, maar natuurlijk ook het Vlaamse Randfonds.

Gelet op het belang en de omvang van het Randfonds binnen het globale Vlaamse Randbeleid, staat de minister er graag even bij stil. Welke initiatieven wenst hij met het Vlaamse Randfonds in 2022 te nemen?

Ten eerste wil hij de Groene Gordel versterken. Hij evalueert samen met Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir de succesvolle projectoproepen rond bijkomend groen in de Rand. De ondersteuning van de bomenactie tijdens het Gordelfestival 2022 wordt voortgezet en plantacties bij de scholen worden gestimuleerd. De minister wil een nieuw initiatief nemen waarbij hij bedrijven en burgers uit de Rand wil aansporen om samen een ambitieuze doelstelling inzake extra bomen in de Rand te halen. De lancering hiervan is voor de late zomer.

Ten tweede is er het flankerend onderwijsbeleid via vzw 'de Rand': projectoproepen in onderwijs. Daarbij wordt gekeken naar Brussel, waar er reeds specifieke additionele ondersteuning is voor het Nederlandstalig onderwijs. In de Vlaamse Rand wordt het secundair onderwijs met een gelijksoortige problematiek geconfronteerd. De minister heeft reeds met enkele directies en vzw 'de Rand' samengezeten. Door samenwerking wordt via enkele projecten gewerkt aan concrete ondersteuning. De coördinatie loopt via vzw 'de Rand' en het kabinet van de minister. De concrete uitrol wordt verwacht in 2022.

De derde focus is streekontwikkeling. Het Randbeleid versterkt initiatieven die mikken op streekontwikkeling en streekidentiteiten. Daarvoor heeft de minister het nieuwe intergemeentelijke samenwerkingsverband Zennevallei Hergist gestalte gegeven, tussen Halle, Sint-Pieters-Leeuw en Beersel. Het is een kapstok voor het stimuleren van de lokale identiteiten in de Zenne en voor streekontwikkeling in de ruimere zin van het woord, met concrete projecten op het vlak van economie en toerisme. Elkeen neemt financiële verantwoordelijkheid op. In het totaal wordt een bedrag van 1,11 miljoen euro op tafel gelegd. Daarmee wil men de troeven van de Zennevallei beter uitspelen en de samenhorigheid van haar inwoners verhogen, met name door de herontdekking van streekproducten, maar vooral door de (her)ontwikkeling van oude bedrijvensites. De minister vernoemt de twee oude Catalasites in Beersel en in Drogenbos. Het gaat ook over het teruggeven van de in het verleden ingekapselde Zenne aan de streek en de bevolking. De natuur wordt opnieuw hersteld. Er zullen wandelpaden langs de Zenne aangelegd worden die de betrokken gemeenten met elkaar verbinden.

– SD 2: vzw 'de Rand': eerste partner voor het Vlaamse Randbeleid

De tweede strategische doelstelling verwijst naar de werking van vzw 'de Rand', de belangrijkste partner in het Vlaamse Randbeleid. 2022 is het tweede jaar van het nieuwe meerjarenplan. Belangrijk aan dat plan is dat er meer aandacht komt voor het ondersteunen van de gemeenten en voor uitbreiding van de actieradius. De gemeenten missen immers vaak slagkracht en kennis om met de specifieke uitdagingen in de Vlaamse Rand aan de slag te gaan. Denk aan 'ontnederlandsing', vervreemding, minder sociale cohesie enzovoort. Samen met hen neemt de minister maatregelen om het Nederlands als gemeenschappelijke taal en verbindende factor te behouden en te versterken.

Daarom zal vzw 'de Rand' in 2022 de lokale besturen gerichter bijstaan. Dat moet leiden tot een versterkte samenwerking op vlak van taalpromotie, flankerend onderwijsbeleid, onthaal en integratie.

Ook in 2022 zal vzw 'de Rand' verschillende initiatieven nemen rond taalpromotie. Het gaat bijvoorbeeld over oefenkansen aanbieden via het lokale sport-, jeugd- en cultuuraanbod. De vzw ondersteunt het taalpromotiebeleid van de lokale besturen via lokaal onthaalbeleid en instroommonitoring in samenwerking met het Toekomstforum en het Agentschap Integratie en Inburgering.

Vanaf 2022 zal vzw 'de Rand' de secundaire scholen bijstaan, in functie van specifiek onderwijsbeleid in de Vlaamse Rand.

De klimaatmiddelen die vzw 'de Rand' ontving monden elk jaar uit in concrete realisaties. In 2022 wordt GC De Bosuil grondig geïsoleerd. Daarmee zijn de laatste middelen besteed van de in totaal 4,5 miljoen euro aan investeringssubsidies van het Klimaatfonds voor vzw 'de Rand'. De ingrijpende renovaties aan De Zandloper en de Boesdaalhoeve zijn immers afgerond of in een laatste fase aanbeland.

Daarnaast lopen er ook reguliere investeringen in de infrastructuur, zoals voor GC De Bosuil (nieuwe zaalhuurprocedure).

– SD 3: De Vlaamse Rand vanuit andere beleidsdomeinen

De derde strategische doelstelling legt de link naar de andere bevoegdheden van de Vlaamse Regering en wat zij in 2022 voorzien voor de Vlaamse Rand.

De minister licht er een hem welbekende bevoegdheid uit, met name Onderwijs, met een aantal dossiers die een grote impact zullen hebben op de Vlaamse Rand.

Een eerste dossier betreft de taalscreening van kleuters (KOALA) en de ontwikkeling van taalintegratietrajecten voor wie onvoldoende Nederlandskundig is. Aanvankelijk was er grote vrees voor een hoog 'examengehalte' van de taalscreening, maar dat blijkt allerminst het geval te zijn. De kinderen zijn zelfs zeer enthousiast om eraan deel te nemen. Het betekent een grote stap vooruit voor heel Vlaanderen. Het verhindert dat kinderen in het onderwijs starten met een grote taalachterstand. Gelet op het hoge aantal anderstaligen in de Rand zal dit zeker een grote impact hebben.

De nieuwe capaciteitsmonitor komt eraan, die detecteert waar en hoe groot de behoefte aan beschikbare plaatsen in de toekomst zal zijn. Voor het eerst wordt ook nagegaan wat de noden in het buitengewoon onderwijs zijn. Waar de nood het grootste is zal gezorgd worden voor extra capaciteitsmiddelen. Ongetwijfeld zal de Vlaamse Rand daar vooraan staan.

Ook het Inschrijvingsdecreet is belangrijk voor de Vlaamse Rand. Het legistieke proces wordt doorlopen, met als doelstelling om in 2022 te landen, zodat de concrete implementatie kan starten in het schooljaar 2023-2024. In dat decreet zijn belangrijke bepalingen opgenomen voor de Vlaamse Rand. Het betreft een voorrangsbeleid voor mensen die een band hebben met de streek en het Nederlandstalige onderwijs.

In de eerste helft van 2022 gaan er nog middelen vanuit het Randfonds naar taalvaardigheid. Het gaat over de projecten rond taalstimulerende activiteiten tijdens schoolvakanties en de buitenschoolse kinderopvang, en ook de oproep rond Lezen op school. Beide projecten lopen op het einde van dit schooljaar af.

– SD 4: Het groene en open karakter van de Rand bewaken

De vierde en laatste doelstelling focust op het koesteren en versterken van het groene en open karakter van de Vlaamse Rand. Het betreft het opzetten en ondersteunen van beleidsinitiatieven om de Groene Gordel verder uit te bouwen. Het is de bedoeling om hogere natuur- en landschapswaarden te creëren door gebiedsgerichte aanpak. Er wordt proactief gezocht naar mogelijke locaties voor bijkomend groen. De onthaalpoort Groenendaal en het masterplan Rozentuin Coloma wordt verder uitgebouwd. Er worden ook initiatieven genomen in het kader van het Randfonds, namelijk lokale projecten die leiden tot meer groen. De VLM beschermt de open ruimte in de Vlaamse Rand door het uitvoeren van diverse landinrichtingsplannen.

2.2. Bespreking

2.2.1. Klaas Slootmans

Klaas Slootmans deelt het optimisme van de minister niet. Er zijn veel bomen bijgekomen, dat is positief, maar hun aantal is omgekeerd evenredig aan het aantal Nederlandstaligen dat nog in de Rand woont. Hij zal de demografische cijfers van Kind en Gezin, Statbel, het Planbureau en het Agentschap voor onderwijsdiensten niet herhalen. De conclusie is dat het louter voortbestaan van de Vlaamse gemeenschap op haar eigen grondgebied op de helling staat. Een cruciale sociologische factor in die context is het fenomeen van de sociale verdringing. Daarover heeft de minister opnieuw niets gezegd. Het gaat daarbij niet alleen over de officiële negentien gemeenten maar ook over Halle, Steenokkerzeel, Liedekerke, Lennik, Roosdaal enzovoort. In de beleidsnota Vlaamse Rand 2019-2024 (*Parl.St.* Vl.Parl. 2019-20, nr. 132/1) was het aanpakken van de sociale verdringing een van de beleidsprioriteiten. Na twee jaar is daar niets meer van terug te vinden. In de voorliggende BBT (*Parl.St.* Vl.Parl. 2021-22, nr. 13-K/1) zegt de minister enkel dat hij volgend jaar zal onderzoeken in welke mate het Randfonds nog een rol kan spelen in het tegengaan van de sociale verdringing. De tijd van onderzoek is voorbij, vindt Klaas Slootmans. In het Documentatiecentrum Vlaamse Rand zijn tientallen studies en wetenschappelijke artikelen te vinden met zeer concrete beleidsvoorstellen. Sommige dateren zelfs nog van de tijd van de Vlaamse Executieve, 1991 en vroeger. Het gaat daarbij inderdaad om een voorrangspolitiek op de vastgoedmarkt voor Nederlandstalige inwoners met een band met de streek. Het gaat om het maximaal uitputten van het voorkooprecht dat momenteel amper wordt benut. Het gaat ook om het massaal inzetten van het rollend fonds om panden te verwerven en die daarna aan bijzondere voorwaarden verder te verkopen. Het gaat met andere woorden om een forse versterking van Vlabinvest. Het gaat over de heractivering van de wet-Gol (1984), van het voorstel van decreet-Suykerbuyk-Vervaet (*Parl.St.* Vl.Parl. 1989-90, nr. 302/1). Al deze elementen zouden hergebruikt kunnen worden in nieuwe decretale initiatieven. Tot nader order schuift de minister dat voor zich uit. Ook professor Bart Maddens van de KU Leuven zei onlangs dat er wel degelijk juridisch afdwingbare instrumenten zijn. Waarom

gebruikt de minister deze instrumenten niet? In de faciliteitengemeenten is het kalf al verdronken. Randuitcheques, impulssubsidies, inspiratiedagen enzovoort zijn wat gerommel in de marge als men de huidige bevolkingssamenstelling ziet.

Hoever staat het met het in 2019 aangekondigde decretale initiatief "dat het steden en gemeenten mogelijk maakt een specifiek aandeel kavels of percelen in grote woonontwikkelingen voor te behouden voor huishoudens met een modaal inkomen die een lokale binding hebben" (*Parl.St.* Vl.Parl. 2019-20, nr. 132/1, pagina 19)? Het derde jaar op rij meldt de minister dat hij daar samen met zijn collega Matthias Diependaele van werk zal maken. Het lid vernam graag de timing voor dat initiatief.

In de beleidsnota Vlaamse Rand 2019-2024 kondigde de minister ook aan dat hij in overleg met Vlaams minister van Wonen Matthias Diependaele zou bekijken hoe de huisvesting in de Rand betaalbaarder gemaakt kan worden. Op het terrein is daarvan nog niets te merken. Klaas Slootmans kreeg graag een stand van zaken.

In de BBT leest het lid dat het Randfonds op kruissnelheid komt. Daarbij wordt prioriteit gegeven aan de aanpak van de onderwijscapaciteit. Op basis van de vorige capaciteitsmonitoren heeft de Vlaamse Rand ook al jaren recht op die middelen, vanuit het Onderwijsbudget. De minister en Inez De Coninck geven altijd aan dat de middelen van het Randfonds – terecht – prioritair moeten worden aangewend voor het groene en Vlaamse karakter. Als men echter ook scholen zal bouwen met middelen vanuit het Randfonds zal er niet veel meer overblijven voor de essentie. In de BBT (pagina 7) leest hij: "Van 2022 tot en met 2024 zal ik daarom jaarlijks middelen vanuit het Vlaamse Randfonds ter beschikking stellen om de onderwijscapaciteit in de Vlaamse Rand te versterken." Klaas Slootmans vraagt hoe die middelen zich verhouden tot de middelen vanuit Onderwijs. Voor welke concrete projecten in de Vlaamse Rand worden die middelen gereserveerd?

In zijn toelichting bij het eindrapport VBH Vlaamse Rand gaf Jeroen Windey aan dat de middelen ontoereikend zijn. Toch stelt het eindrapport een recurrente besparing van 6 procent voor, op de 1,5 miljoen jaarlijks verankerde middelen van het Randfonds. Gaat de minister in op het voorstel om te besparen op broodnodige middelen?

Verder meldt het eindrapport dat de lokale besturen te weinig mensen en middelen hebben om de verschillende subsidiemogelijkheden te onderzoeken, laat staan projecten in te dienen en uit te voeren. Dat gaat over het Randfonds, maar ook over impulssubsidies, faciliteitensubsidies en facultatieve subsidies. Bijkomend probleem is de tijdelijkheid van die subsidies, waardoor de voortzetting van projecten nooit gegarandeerd is. Daarom pleiten de gemeenten voor een structurele ondersteuning. Dat bleek uit de overlegrondes in het kader van de VBH. Hoe evalueert de minister deze kritieken? Doet hij daar iets beleidsmatig mee en hoe?

Het eindrapport stelt ook de afschaffing voor van de jaarlijkse subsidie van 33.000 euro aan ROBtv. De inwoners van Tervuren kunnen zich voldoende via andere kanalen informeren over het reilen en zeilen in de Vlaamse Rand. Wil de minister deze middelen heralloceren en zo ja, hoe?

Uit de overlegrondes in het kader van het VBH bleek ook dat het Coördinatieplatform Stand van de Rand niet tegemoetkomt aan de thema's die het meeste leven bij de randgemeenten. Dat zijn de problemen die het lid hier ook steeds aanhaalt. Ze hebben te maken met de enorme demografische wijzigingen in de regio. Het gaat over integratie, participatie, onthaalbeleid, taalbeleid enzovoort. Het eindrapport stelt voor om hier bij te sturen. Hoe ziet die bijsturing eruit? Doet de minister iets met de kritieken die in het eindrapport veruitwendigd werden?

Impliciet werd in het eindrapport de vraag gesteld of het gebruik van de Randuitcheques nog opportuun is. Het is een politieke keuze om hier verder op in te zetten. Als ze geschrapt worden komt er 150.000 euro vrij dat geheralloceerd kan worden naar het Randfonds. Slechts een minderheid van de Randuitcheques wordt effectief gebruikt. Wat doet de minister met dit voorstel?

Wat de taalwetgeving in de faciliteitengemeenten betreft staat in de BBT opnieuw te lezen dat de interpretatie van de omzendbrieven-Peeters en Martens behouden blijft. Op zich is dat positief, maar de minister is op de hoogte van het recente arrest van de Raad van State dat deze omzendbrieven sterk op de helling heeft gezet. Dat arrest staat feitelijk het aanleggen van taalregisters toe. Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers antwoordde op een vraag van het lid dat hij dit samen met minister Ben Weyts nader moest onderzoeken. Klaas Slootmans vraagt de minister om een stand van zaken in deze kwestie. Welke houding neemt de Vlaamse Regering aan ten aanzien van dit arrest? Als men de omzendbrieven handhaaft moet men consequent opnieuw overgaan tot vernietiging van de gemeentelijke besluiten van de faciliteitengemeenten over het taalregister. Vorig Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Liesbeth Homans heeft dat destijds ook gedaan.

In de beleidsnota Vlaamse Rand 2019-2024 beloofde de minister dat hij strategische investeringsprojecten zal ondersteunen die zorgen voor een Vlaamse verankering op de gewezen ULB/VUB-campus Bierenberg in Sint-Genesius-Rode. Er werd toen gewezen op de complexe situatie omdat het gebied meerdere eigenaarstitels en bestemmingen kent. Vorig jaar vroeg de minister aan het lid om daar zedig over te zwijgen wegens de nodige diplomatie voor deze delicate materie. In de BBT voor 2021 (*Parl.St.* Vl.Parl. 2020-21, nr. 13-J/1) stelde hij dat hij de ontwikkelingen opvolgt. In de BBT 2022 is daar niets meer over terug te vinden. De realisatie van bijvoorbeeld een Vlabinvestproject zou een enorme boost geven aan Sint-Genesius-Rode. Wat is de stand van zaken?

Over de nationale luchthaven in Zaventem is ook weinig terug te vinden in de BBT. In het regeerakkoord staat daarover: "Inzake de luchthaven in Zaventem streven we naar een oplossing voor de geluidshinder en voor de rechtsonzekerheid die vandaag op de luchthaven weegt. Het uitgangspunt is een billijke spreiding van de lasten, zowel binnen de Vlaamse Rand als ten opzichte van het Brussels Gewest. Dit bekomen we via een evenwichtige vliegwet (…)" (*Parl.St.* Vl.Parl. 2019-20, nr. 31/1). Twee jaar later is er nog niets veranderd op het terrein, aldus Klaas Slootmans. Heeft de minister ondertussen al overleg gepleegd met zijn federale collega van Mobiliteit Georges Gilkinet? Wat zijn daarvan de resultaten?

Het eindrapport VBH stelt vragen bij de opportuniteit van het gemeenschapscentrum De Bosuil in Jezus-Eik. Er zou beter gefocust worden de gemeenschapscentra in de zes faciliteitengemeenten. Hoe gaat de minister om met dit voorstel?

2.2.2. Inez De Coninck

Inez De Coninck sluit zich vanzelfsprekend niet aan bij de toon van de vorige spreker. Volgens hem is de Apocalyps nabij in de Vlaamse Rand. Het lid is lovend voor de BBT. Haar fractie is altijd voorstander geweest van specifieke middelen voor de Vlaamse Rand. Zo kan de minister een eigen beleid voeren dat een multiplicatoreffect heeft op bestaande Vlaamse initiatieven of nieuwe initiatieven nemen om de uitdagingen aan te pakken. 26 miljoen euro over een volledige zittingsperiode is een nooit eerder geziene inspanning van de Vlaamse Regering voor de Vlaamse Rand.

Belangrijker dan de middelen die worden vrijgemaakt is de wijze waarop ze worden aangewend. De minister heeft van bij de start gefocust op twee uitdagingen: de

Vlaamse Rand Vlaams en groen houden. Dat zijn volgens het de partij van het lid de juiste speerpunten, die ook breed gedragen worden in de hele Vlaamse Rand. Dat is te merken aan de interesse vanwege de lokale besturen voor de projectoproepen. Ook in de begroting 2022 zijn deze twee rode draden terug te vinden. De inspanningen van de voorbije jaren waren meer dan duidelijk. De projecten rond toegankelijk groen konden op veel enthousiasme rekenen.

De minister bewerkstelligt ook een shift in het Vlaamse Randbeleid. De focus komt meer en meer te liggen op de uitdagingen in de negentien randgemeenten. Hij behoudt het belangrijke werk van vzw 'de Rand' en de focus op de faciliteitengemeenten, de eerstelijnswerking. De faciliteitengemeenten zelf hebben een broertje dood aan de inspanningen in het Vlaamse netwerk in hun gemeenten. De ontnederlandsing, de grootstedelijke druk en de nieuwkomers vanuit Brussel zetten steeds meer en sterker dan ooit ook de overige randgemeenten onder druk. Deze vaststelling is niet nieuw maar wordt meer en meer voelbaar. Daarom juicht het lid toe dat de opdrachten van vzw 'de Rand' binnen de zogenaamde tweedelijnswerking (voor niet-faciliteitengemeenten) worden verruimd en een beleidsprioriteit worden. De vzw wordt meer en meer een partner voor alle negentien randgemeenten. De nieuwe directeur van vzw 'de Rand' is staat erg open voor gemeenten die niet tot de officiële negentien randgemeenten behoren maar net erbuiten vallen en dezelfde problematieken kennen. Hij is altijd bereid tot overleg en kennisdeling met de andere gemeenten.

Een nieuw element in de BBT 2022 is het flankerend onderwijsbeleid en beleidsondersteuning door vzw 'de Rand' voor de secundaire scholen. Op het terrein is daar enorm veel vraag naar. De uitdagingen in die scholen zijn torenhoog en inspanningen rond taalbeleid vergen veel van leerkrachten en directies, naast hun reguliere werk. Ook andere aspecten van schoolwerking, bijvoorbeeld ouderbetrokkenheid, zijn werkpunten en leiden scholen dikwijls af van hun primaire taak, namelijk lesgeven en kwaliteitsvol onderwijs aanbieden. Niettemin gaat het om noodzakelijke aspecten voor het onderwijs in de Vlaamse Rand. Daarom is de ondersteuning en ontlasting door vzw 'de Rand' van groot belang. Inzetten op de scholen is belangrijk want ze blijven een emancipatiemotor, in de Vlaamse Rand nog meer dan elders gezien de toegenomen diversiteit bij de leerlingenpopulatie.

In dat kader is Inez De Coninck ook verheugd dat de administratie nog meer dan vroeger ten dienste zal staan van de gemeentebesturen. Veel lokale besturen zijn daarop ingegaan. Uitwisseling van goede praktijken helpt iedereen vooruit. Er kunnen inderdaad nog bijkomende initiatieven genomen worden voor administratieve ondersteuning. Uiteraard is het Randfonds niet zaligmakend. Het is aan de voltallige Vlaamse Regering en administratie om in het reguliere beleid aandacht te hebben voor de uitdagingen in de Vlaamse Rand. Overheid en oppositie moeten vaststellen dat er een positieve wind waait in de Vlaamse Rand. Dat is voor een groot deel te danken aan de versterkende rol van het Randfonds.

Naast deze algemene beschouwing wens Inez De Coninck ook een aantal bijkomende punten te maken die voor haar partij belangrijk zijn.

Het Gordelfestival blijft een belangrijke jaarlijkse afspraak om het groene karakter van de Vlaamse Rand en het toerisme in de streek aan te wakkeren. De afgelopen edities waren door corona niet het jaarlijkse volksfeest van weleer, maar er was zeker bij de laatste editie enthousiasme bij de bevolking om de deel te nemen aan de verschillende activiteiten. De N-VA-fractie is ook verheugd te lezen dat de minister de maatschappelijke relevantie van de Gordel opnieuw onder de aandacht zal proberen te brengen. Dat is een uitstekend initiatief: de Vlaamse ontvoogdingsstrijd stond altijd centraal in de Vlaamse Rand. De communautaire uitdagingen in dit land blijven actueel, gelet op het recente arrest van de Raad van State. Het

Gordelfestival mag natuurlijk tegelijk gezellig blijven. In het project Zennevallei Hergist ziet het lid inspiratie voor stoffering.

Een tweede punt betreft de naleving van de taalwetgeving, die een blijvend aandachtspunt moet zijn. Het is belangrijk de omzendbrieven-Peeters en Martens inzake de toepassing van de taalwetgeving expliciet te blijven aanhouden. Het advies van de tweetalige kamer van de Raad van State zet de precaire taalevenwichten op de helling. Het is een onbegrijpelijke uitspraak die de Vlamingen onmogelijk kunnen aanvaarden. De vraag om daarover het Grondwettelijk Hof te interpelleren werd afgewezen. De Vlaamse Regering zal nu daarover een juridisch advies vragen. Het lid vraagt de minister dit van nabij op te volgen en erover te waken dat de taalfaciliteiten zeer restrictief worden nageleefd. De faciliteitengemeenten zijn Vlaams en moeten dat blijven.

Een belangrijk aspect van het beleid is de aandacht voor streekontwikkeling. Het lid denkt dat het initiatief Zennevallei Hergist sterk gedragen wordt door de verschillende lokale besturen. Het speelt in op de ambitie om de zuidelijke Kanaalzone te dynamiseren en vooral om de eigenheid van de streek meer uit te dragen. Er zijn daar inderdaad tal van mogelijkheden voor reconversie maar ook voor verdere streekontwikkeling. Het initiatief verdient alle steun.

Het project Wonen in Eigen Streek staat vermeld in de BBT. Het is een proces van lange adem, maar met een belangrijke impact voor de Vlaamse Rand, waar de verdrukking op de huizenmarkt zich erg sterk laat voelen. Het is belangrijk dat het decretale initiatief juridisch goed in elkaar zit en dat vergt tijd. Inez De Coninck merkt in de BBT een actieve betrokkenheid om dit project tot een goed einde te brengen. Haar fractie kijkt er alvast naar uit.

Voor Inez De Coninck is dit de 'leukste' BBT van de Vlaamse Regering. Niet omdat die van een partijgenoot is maar omdat het beleid inzet op de werkelijke uitdagingen in de Vlaamse Rand. Het bevordert samenwerking tussen alle partners en biedt concrete ondersteuning via meer middelen dan ooit tevoren. Vooral een graduele shift in de richting van alle negentien randgemeenten in het ondersteuningspakket van de administratie en vzw 'de Rand' is positief. Het Vlaamse Randbeleid is een succes op alle vlakken. Er was een uitdrukkelijke ambitie ingeschreven in de beleidsnota om meer en beter te doen aan de hand van specifieke middelen voor de regio. Het doet de N-VA-fractie plezier dat de minister vandaag die ambitie niet alleen herbevestigt, maar ook vooral concreet beleid voorlegt en dat sinds de start van deze legislatuur. Achter de cijfers in de begroting zitten reële initiatieven, maatregelen als antwoord op de noden op het terrein om de Rand Vlaams en groen te houden. Dat was ook het programma waarmee de N-VA naar de kiezer is gestapt in 2019.

2.2.3. Katia Segers

Katia Segers begint meteen met de volgens haar meest dringende kwestie: het herdefiniëren, het verbreden van de Vlaamse Rand. Ook administrateur-generaal van ABB Jeroen Windey vond dit een relevante beleidsvraag. Collega Inez De Coninck geeft aan dat de directeur van vzw 'de Rand', Jo Van Vaerenbergh, openstaat voor ondersteuning van de gemeenten buiten de strikte Vlaamse Rand. Dat toont aan dat de realiteit eenieder dwingt om de problemen onder ogen te zien. Op het terrein wordt al gewerkt vanuit de realiteit, namelijk dat de grootstedelijke problemen zich niet beperken tot de negentien gemeenten. Dan moet het beleid volgen. Katia Segers zou bijzonder graag zien dat de minister een opening maakt en bereid is tot uitbreiding van de officiële Rand.

Ze is verheugd over de in totaal 26 miljoen euro voor het Vlaamse Randfonds, hoewel dat uiteraard te weinig is voor alle uitdagingen in de Rand. Het lid heeft er

vooral problemen mee dat het teveel een sinterklaasfonds blijft. De minister zegt dat de geleverde inspanningen van 2021 in 2022 worden geëvalueerd en dat in functie daarvan wordt bekeken hoe ze het best aan de resterende noden tegemoet komen. Dat is nogal vaag. Kan de minister hier specifieker over zijn? Over welke prioriteiten gaat het? Uit onderzoek en overleg blijkt dat er een grote behoefte is om de onderwijscapaciteit te vergroten. Van 2022 tot en met 2024 zal de minister daarom jaarlijks middelen vanuit het fonds ter beschikking stellen voor onderwijscapaciteit. Extra middelen voor capaciteit zijn zeker wenselijk, maar het Randfonds was daar niet voor bedoeld. Over hoeveel budget gaat het? Hoeveel scholen zullen daarmee gefinancierd worden? Gaat het over nieuwbouw of renovatie? Zal hij daarin specifiek aandacht schenken aan de gemeenten in de Rand die nog geen secundair onderwijs hebben?

De minister wil ook de sociale verdringing door de hoge vastgoedprijzen tegengaan. Hoe zal hij dat dat concreet aanpakken? Een andere doelstelling is duurzame regionale ontwikkeling in de noordelijke en zuidelijke Kanaalzone, omdat de economische en integratie-uitdagingen daar het grootst zijn. Op welke manier pakt hij dat aan? Over welke projecten gaat het? Hoe past het vuurtorenproject in Ruisbroek daarin?

Nieuw voor het Coördinatieplatform Stand van de Rand is onder meer dat het in 2022, op basis van de derde capaciteitsmonitor onderwijs, de capaciteitstekorten in het buitengewoon onderwijs zo veel mogelijk wil wegwerken. Hoe wil de minister de tekorten in het buitengewoon onderwijs concreet wegwerken?

Hoeveel middelen maakt de minister vrij voor het intergemeentelijk samenwerkingsverband voor streekontwikkeling Zennevallei Hergist? Over welke projecten gaat het concreet?

De administratie ging samen met vzw ‘de Rand’ gesprekken aan met de lokale besturen. Vijftien van de negentien gemeenten gingen in op de uitnodiging voor een gesprek. Welke gemeenten niet en waarom niet? Op basis van die gesprekken zal het Team Vlaamse Rand zijn dienstverlening aanpassen. Wat is er reeds uit die gesprekken naar voren gekomen? Op welke manier zal het Team Vlaamse Rand zijn werking daaraan aanpassen?

Strategische doelstelling 2 gaat over vzw ‘de Rand’ als eerste partner voor het Vlaamse Randbeleid. Hoe evalueert de minister het Gordelfestival? Hoe ziet de minister de toekomst van het Gordelfestival?

De minister wil prioritair werk maken van de onderwijsvoorzieningen. De Vooruitfractie steunt dit ten zeerste. Katia Segers vraagt of de taalstimulerende projecten tijdens de schoolvakanties en de buitenschoolse opvang, het project Lezen op school en het project leeshelden van Vlaams-Brabant gecontinueerd worden.

In het kader van strategische doelstelling 4, het groene en open karakter van de Rand bewaken, wil de minister het flankerend beleid voor het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan ‘Afbakening Vlaams Strategisch Gebied’ rond Brussel voortzetten. Kan de minister zijn plannen daaromtrent toelichten?

Minister Ben Weyts wil met zijn Vlaamse collega-ministers de mogelijkheden bekijken om de landbouw meer rechtszekerheid te bieden en om bijkomende kansen te creëren voor korteketenlandbouw en landbouw met verbrede doelstellingen. Heeft hij al gesprekken gevoerd met zijn collega-ministers en welke stappen denkt hij daarin te kunnen zetten?

2.2.4. An Moerenhout

Volgens *An Moerenhout* is het uiteraard positief dat er via het Vlaamse Randfonds meer structureel ingebedde middelen gaan naar de Vlaamse Rand. Gezien de achterstand in de Vlaamse Rand op verschillende domeinen, is het goed dat de Vlaamse Randbegroting is ontsnapt aan de besparingen. De spreekster blijft wel betreuren dat de middelen van het Randfonds arbitrair worden toegekend. De Groenfractie vraagt al jaren een duidelijk beleidskader met criteria voor de besteding van die middelen. Dat komt niet alleen de transparantie maar ook de rechtvaardigheid en de efficiëntie ten goede. Het lid kan zich vinden in de doelstellingen op zich. Het is echter zeer vreemd dat zoveel middelen worden ingezet zonder dat wordt nagedacht over structurele maatregelen voor de reeds zo lang aanslepende achterstand in de regio. Blijft de minister deze middelen arbitrair inzetten of komt er een duidelijk beleidskader?

Een jaar geleden gaf de kansarmoede-index van Kind en Gezin al aan dat de armoede in de Vlaamse Rand verdubbeld is. De armoede zal het afgelopen coronajaar nog toegenomen zijn. De huisvesting wordt steeds nijpender in de Vlaamse Rand. De hoge kostprijs voor wonen is de belangrijkste factor waardoor mensen in armoede terechtkomen. Het aantal inwoners stijgt en het huisvestingsaanbod kan niet volgen. Volgens An Moerenhout moeten de Vlaamse Regering en zeker de minister van de Vlaamse Rand ervoor zorgen dat het aanbod volgt. Betaalbare huisvesting was opgenomen in de beleidsnota Vlaamse Rand 2019-2024, maar de voorbije jaren was daar zeer weinig over te horen. Hoe zal de minister dat oplossen? De Vlaamse minister van Wonen Matthias Diependaele lost die problematiek in Vlaanderen niet op. Steeds meer mensen kunnen de woonkosten niet meer betalen en er zijn steeds minder sociale, betaalbare woningen. Die problematiek doet zich nog scherper en sneller voor in de Vlaamse Rand. Het bindend sociaal objectief (BSO) wordt in heel wat gemeenten in de Vlaamse Rand niet gehaald. Plant de minister specifieke initiatieven op dat vlak?

Ook op het gebied van mobiliteit is er de laatste jaren niet veel veranderd in de Vlaamse Rand. De regio blijft geteisterd worden door files en sluipverkeer. Dat leidt tot tijdverlies voor de weggebruikers en luchtvervuiling. Minister Ben Weyts zet samen met zijn collega van Mobiliteit Lydia Peeters in op de uitbreiding van de Brusselse ring. Groen staat niet achter deze oplossing. Ze gaat in tegen alle wetenschappelijke onderzoek over oplossingen voor files op lange termijn. De wegenwerken die daarmee gepaard gaan zorgen bovendien voor extra files. De inwoners van de Vlaamse Rand zijn zeer gefrustreerd dat daar niets aan gedaan wordt. Waarom wordt niet bekeken of een deel van de middelen van het Randfonds ingezet kunnen worden voor bijvoorbeeld betere dienstverlening door De Lijn? De regio wordt zeer slecht ontsloten door De Lijn. Vanuit verschillende gemeenten geraakt men niet adequaat met het openbaar vervoer in Brussel. Veel inwoners zijn daar ontevreden over.

De uitvoering van de duurzame mobiliteitsplannen loopt vertraging op. An Moerenhout denkt bijvoorbeeld aan het Brabantnet. Kan de minister een stand van zaken geven?

Jeroen Windey had het over meer coachende en ondersteunende dienstverlening ten aanzien van de gemeenten. Dat zou ook moeten gelden voor de minister van de Vlaamse Rand, die de belangen moet verdedigen van de gemeenten rond Brussel met een specifieke problematiek. Het raakt An Moerenhout enorm dat hij dat niet doet als het over de coronacrisis gaat. De coronacrisis zorgt voor specifieke uitdagingen in de gemeenten van de Vlaamse Rand. Als de burgemeester van Vilvoorde de steun van de minister vraagt om in de Vlaamse Regering op te komen voor het gebruik van de coronapas in de Vlaamse Rand, als de burgemeesters hulp vragen om de gezondheid van hun burgers te beschermen, dan geeft de minister

niet thuis. An Moerenhout vraagt zich waarom er dan een minister van de Vlaamse Rand is.

2.2.5. Antwoord van minister Ben Weyts

Wat huisvesting betreft antwoordt minister *Ben Weyts* dat Vlabinvest voor 2022 een financiering plant van in totaal 23 miljoen euro. Het betreft huisvesting in de Vlaamse Rand met voorrang voor personen die een band met de streek kunnen aantonen. De inkomenscriteria van Vlabinvest liggen hoger dan die van de gewone sociale woningbouw. Daardoor komen meer mensen in aanmerking. Daarnaast is er de private huisvestingmarkt waarop de minister wil ingrijpen. Samen met Vlaams minister van Wonen Matthias Diependaele zal de minister een regelgevend initiatief nemen dat een belangrijk instrument moet zijn in de strijd tegen de sociale verdringing. Het is een moeilijk juridisch verhaal. Sommigen zullen elke kans aangrijpen om het initiatief juridisch aan te vechten. Het regelgevend initiatief moet dus solide zijn. De werkzaamheden verlopen goed. De minister zal er samen met zijn collega bevoegd voor Wonen, Matthias Diependaele, werk van maken.

Hoe zit het met de benutting van de middelen van het Vlaamse Randfonds voor onderwijs? Specifiek ten aanzien van het secundair onderwijs in de Vlaamse Rand rolt de minister in samenspraak met enkele directies concrete initiatieven uit om het Nederlandstalige onderwijs te versterken. Daar kijkt men enigszins met lede ogen naar de initiatieven ten voordele van het Nederlandstalige onderwijs in Brussel. De minister zit samen met vzw 'de Rand' aan tafel om die initiatieven volgend jaar gestalte te geven.

De capaciteitsmonitor geeft voor heel Vlaanderen de toekomstige noden in het onderwijs aan. Aangezien de budgetten beperkt zijn, zullen er nog vragen onbeantwoord blijven. Op basis van een objectieve vergelijking en de daaruit voortvloeiende ranking zal men keuzes maken. Ongetwijfeld zullen er dan nog noden oningevuld blijven. Het Vlaamse Randfonds biedt de luxe om voor de Vlaamse Rand eventueel boven op de capaciteitsmiddelen een extra impuls te geven. De minister wil er niet op vooruitlopen, maar die oefening wordt gemaakt voor het gewone en het buitengewone onderwijs.

De besparingen waren voorwerp van discussie in de schoot van de Vlaamse Regering. Uiteindelijk komen er dus geen besparingen voor het beleidsdomein Vlaamse Rand. De aanbevelingen in het kader van het eindrapport VBH zullen absoluut het verschil niet maken. Het gaat over kleine bedragen voor ROBtv en Randuitcheques. De administratie vecht de Randuitcheques, een sympathiek initiatief, niet aan. Het heralloceren van die middelen zal niet leiden tot het vrijkomen van aanzienlijke budgetten. Op het terrein werkt men graag met die Randuitcheques. Met de cheques kan men degenen die een stap zetten naar en een engagement aangaan ten aanzien van de Vlaamse gemeenschap, op een sympathieke manier belonen.

Over het gemeenschapscentrum De Bosuil in Jezus-Eik gaat de minister in dialoog met het gemeentebestuur. Misschien kan daar een win-winsituatie tot stand komen.

Volgens de minister is de uitspraak van de Raad van State over de omzendbrieven-Peeters en Martens in tegenspraak met een vroegere uitspraak. In het verleden beweerde de Raad van State dat de interpretatie van de omzendbrieven niet alleen wettelijk volledig correct, maar ook nodig was. In het Nederlandstalige taalgebied is het evident dat alle communicatie van de overheid in het Nederlands gebeurt. Enkel wanneer een burger vraagt om communicatie in zijn eigen taal, het Frans, kan daaraan gevolg gegeven worden. In het tegenovergestelde geval, bijvoorbeeld als een gemeentebestuur tweetalig zou communiceren, zou dat raken aan het taalstatuut van de betrokken gemeente en dus aan de grondwettelijke indeling in

taalgebieden. De minister sluit niet uit dat het 'achteruitschrijdend inzicht' van de Raad van State een voortschrijdend inzicht kan worden. De minister vindt het ook vreemd dat de Raad van State niet tegemoetgekomen is aan de vraag om een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof. Ten gronde is deze zaak dus absoluut nog niet uitgeklaard. Sowieso houdt de Vlaamse Regering de vanouds gerespecteerde interpretatie aan. Minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers bekijkt ondertussen of er extra actie nodig is. Daarover wordt vervolgens teruggekoppeld. De minister is ervan overtuigd dat de lijn van de Vlaamse Regering duidelijk en evident is.

Over de Bierenbergsite heeft de minister goede contacten met de VUB. Er waren enkele nieuwe sporen in het vooruitzicht gesteld. Uiteindelijk heeft de ULB echter de steven gewend en is naar alternatieven gaan uitkijken. Het overleg is stilgevallen. Op grond van de inschatting van de site door de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen op 4,6 miljoen euro, wou de minister praten met de eigenaars in kwestie. Hij hoopt tot een beslissing te komen voor het einde van deze zittingsperiode. Niemand is gebaat met de verloedering van deze site die een opportuniteit inhoudt.

Ondanks de druk om wegens corona een jaar over te slaan is het Gordelfestival doorgegaan in 2021. Het festival heeft een voorbeeldfunctie, niet alleen op het vlak van Vlaams en groen. Het was ook belangrijk om aan te tonen dat een evenement toen op een veilige manier georganiseerd kon worden. De publieksconcerten moesten op korte termijn snel georganiseerd worden, nadat ze wettelijk weer toegestaan waren. Dat had natuurlijk wel zijn impact op de communicatie naar het publiek, die slechts twee weken voor het evenement definitief werd. Desondanks waren er duizenden aanwezigen. De minister gaat ervan uit dat de volgende editie niet gepaard gaat met coronabeperkingen. Het moet dus terug een groot volksfeest worden met een ruim bezet podium in zowel Huizingen als in een ander gordelcentrum, met de duidelijke boodschap: het Vlaamse en groene karakter van de Rand.

In verband met de luchthaven heeft federaal minister van Mobiliteit Georges Gilkinet het initiatief genomen om een platform samen te roepen met alle stakeholders. De minister heeft namens de Vlaamse Regering iemand van zijn kabinet afgevaardigd. Ook een ambtenaar van het Departement Omgeving neemt eraan deel. De nachtvluchten staan ook op de agenda. De volgende bijeenkomst is gepland op 16 december 2021. Daarnaast heeft federaal minister Georges Gilkinet ook een werkgroep van experten opgericht die zich moet buigen over maatregelen ter bestrijding van geluidsoverlast. De minister heeft gevraagd om ook vanuit Vlaanderen van die werkgroep deel uit te maken. Hij heeft daarop nog geen antwoord gekregen. De minister volgt dit dossier dus zeer proactief op.

Katia Segers stelde opnieuw de vraag om de officiële Vlaamse Rand ruimer te zien dan de negentien gemeenten. De minister repliceert dat hij ondertussen de actieradius van de Vlaamse Randwerking heeft uitgebreid. Projectmatig bijvoorbeeld werden ook groenprojecten buiten de Vlaamse Rand ondersteund, zoals in Halle en Liedekerke. Ook de dienstverlening van zowel het Agentschap Binnenlands Bestuur als van vzw 'de Rand' werd uitgebreid. De minister heeft dus wel degelijk openingen gemaakt maar daartegenover staat dat hij wil verhinderen dat de inspanningen en middelen verneveld worden over heel Vlaams-Brabant. Daardoor zou de aanvankelijke bedoeling van het Vlaamse Randbeleid onder druk komen te staan.

Vier gemeenten zijn niet ingegaan op het aanbod van ondersteuning vanuit de administratie en vzw 'de Rand'. Voor Dilbeek en Meise was het tijdstip ongeschikt. Dat komt dus nog in orde. Drogenbos en Wezembeek-Oppem hebben echter herhaaldelijk samenwerking geweigerd. De minister zal daar zelf misschien nog contacten leggen.

Sommige leden stellen vragen bij de besteding van de middelen van het Vlaamse Randfonds. Daarvoor dient de bespreking in deze commissie, antwoordt de minister. Hij geeft in alle openheid aan voor welke prioriteiten de middelen van het Vlaamse Randfonds volgend jaar aangewend zullen worden. Er wordt gefocust op groen, onderwijs en streekontwikkeling. Er werden nog nooit zulke inspanningen geleverd voor de vergroening van de Vlaamse Rand – en ook daarbuiten. Van een defensief beleid werd er geschakeld naar een offensief beleid met extra groen en bomen. Zoals al werd uiteengezet, worden er voor onderwijs extra impulsen gegeven. Inzake streekontwikkeling staat de minister open voor andere gelijksoortige initiatieven. Hij gelooft dat het een goede boost is voor de regio in kwestie.

Er wordt wel degelijk geïnvesteerd in mobiliteit in de Vlaamse Rand, zegt de minister. Het gaat wel om investeringen die An Moerenhout niet apprecieert vanuit haar ideologische invalshoek, zoals de herinrichting van de ring. Het gaat echter ook om de uitbouw van het Brabantnet, dus volwaardig openbaar vervoer, en investeringen in fietssnelwegen. In totaal worden die geraamd op meer dan 100 miljoen euro, waarvan de helft voor fietsinvesteringen in de Vlaamse Rand. Er werd gewezen op hinder door wegenwerken, aan de N18 en ook in Jezus-Eik en de eerste fase voor de fietssnelweg F204. Investeren in mobiliteit zorgt nu eenmaal voor hinder door wegenwerken. Ook de werken voor de aanleg van de afzonderlijke bedding voor het Brabantnet – openbaar vervoer –, zorgen voor hinder. Op het overleg van de Vlaamse Regering op 24 november 2021 stond het richtplan van aanleg geagendeerd voor het stedelijk gebied Delta Herrmann-Debroux langs de E411. Het gaat over een welbekende viaduct en kruispunt in oost-Vlaams-Brabant. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft plannen voor de reductie van rijstroken naar analogie met wat in Kraainem is gebeurd. Er wordt gevreesd voor een fileterugslag tot op het Leonardkruispunt, met een mogelijke verdere terugslag op het gebied van het Vlaamse Gewest, op de E411 en de ring rond Brussel. Dat baart de Vlaamse Regering zorgen. Het lid kan misschien bepleiten dat men deze werken niet aanvat, gelet op de grote hinder voor de Vlaamse Rand, niet alleen op het ogenblik van de wegenwerken, maar structureel door het creëren van een flessenhals. De minister hoopt dat iedereen zich daartegen verzet.

De minister vindt dat hij steeds zijn nek heeft uitgestoken voor het Vlaanderenbrede coronabeleid. Hij heeft in het onderwijs mogelijk gemaakt dat de scholen zeer 'gecibleerd' kunnen optreden. De lokale besturen kregen de mogelijkheid om waar nodig nog strengere maatregelen te nemen. Dan moet men wel zelf de verantwoordelijkheid nemen om op te treden. De minister wil de organisatie van afstandsonderwijs of de sluiting van scholen niet verplichten. Volgens minister Ben Weyts moet men enkel optreden waar een acute situatie dat noodzakelijk maakt. Maximale garantie van het recht op onderwijs en dus de scholen maximaal openhouden moet het uitgangspunt zijn. Ook het maximaal veilig organiseren van sport- en vrijetijdsactiviteiten voor de kinderen blijft de minister voorstaan in deze moeilijke periode. In het belang van kinderen en hun welzijn moet men soms dapperder zijn. Alleen als het echt nodig is, kan men in een school of gemeente tot afstandsonderwijs of sluiting overgaan. Andere, niet door corona getroffen scholen mogen daar niet mee de dupe van worden. De minister begrijpt dat zijn ratio vatbaar is voor kritiek.

2.2.6. Jan Laeremans

Jan Laeremans herhaalt de vraag over de taalstimulerende activiteiten Nederlands. Ze worden vanaf 2020 georganiseerd in de gemeenten en zouden volgens de beleidsnota tot en met de zomer 2022 voortgezet worden. De gemeenten vragen waarom die activiteiten dan stopgezet worden. Gezien het nut van die activiteiten vraagt het lid, samen met de gemeenten, om de voortzetting ervan, ten minste tot het einde van deze zittingsperiode.

2.2.7. Antwoord van minister Ben Weyts

Projectmatige werking betekent altijd dat de ondersteuning een begin- en een einddatum kent, aldus de minister. De taalstimulerende activiteiten Nederlands lopen inderdaad eind volgend schooljaar af. Er wordt tussentijds geëvalueerd. De minister is altijd bereid om in overleg te bekijken welke projecten desgevallend gecontinueerd kunnen worden.

2.3. Indicatieve stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen 9, §1 (SJ0-1SHD2FB-WT), 12, §1 (SJ0-1SHD2FA-WT en SJ0-1SHD2FB-WT) en §3 (SJ0-1SHD2FA-WT), en de begrotingstabellen afdeling. I, entiteit PJ0: programma H. Vlaamse Rand (zie opsplitsing begrotingsverslag Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie: Parl.St. Vl.Parl. 2021-22, nr. 15/8), worden indicatief met 8 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

Els AMPE,
voorzitter

Sofie JOOSEN
Karl VANLOUWE
Inez DE CONINCK,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ABB	Agentschap Binnenlands Bestuur
BBC	beleids- en beheerscyclus
BBT	beleids- en begrotingstoelichting
BO	begrotingsopmaak
BRIO	Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum
BSO	bindend sociaal objectief
COCOF	Commission communautaire française (= Franse Gemeenschapscommissie)
CVO	centrum voor volwassenenonderwijs
dko	deeltijds kunstonderwijs
DMO	dierenarts met opdracht
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
GACB	Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel
GAIA	Global Action in the Interest of Animals
GC	gemeenschapscentrum
geco	gesubsidieerde contractueel
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
IT	informatietechnologie
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
NT2	Nederlands als tweede taal
PLE	Platforme Logement Etudiant
SD	strategische doelstelling
ULB	Université Libre de Bruxelles
VBH	Vlaamse Brede Heroverweging
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
Vlabinvest	Agentschap voor Woon- en Zorginfrastructuurbeleid voor Vlaams-Brabant
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
VSB	Vlaamse sociale bescherming
vte	voltijdsequivalent/voltijdequivalent
VUB	Vrije Universiteit Brussel
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
WWZ	(Kenniscentrum) Wonen Welzijn Zorg